

Regionální akční plán

LIBERECKÉHO KRAJE

OBSAH

ÚVOD	4
Co je Regionální akční plán a jeho význam	4
Postup při mapování absorpční kapacity a zpracování Regionálního akčního plánu Libereckého kraje	4
Struktura Regionálního akčního plánu Libereckého kraje	4
Plnění Regionálního akčního plánu Libereckého kraje	6
Výstupy a výsledky z Regionálního akčního plánu Libereckého kraje	6
1. DOPRAVA	9
1.1 Průběžné zkvalitňování dopravní infrastruktury a její optimalizace	9
1.2 Optimalizace dopravních systémů včetně jejich alternativ a zlepšení dopravní obslužnosti	10
2. ZDRAVOTNICTVÍ, SOCIÁLNÍ SLUŽBY A INTEGROVANÝ ZÁCHRANNÝ SYSTÉM	11
2.1 Zajištění dostupnosti a kvality zdravotní péče a sociálních služeb, podpora zdravého životního stylu	11
2.2 Zajištění bezpečnosti obyvatel a majetku	12
3. ZAMĚSTNANOST	14
3.1 Zvýšení zaměstnatelnosti a zaměstnanosti obyvatel	14
4. VZDĚLÁVÁNÍ	15
4.1 Podpora celoživotního učení s důrazem na kvalitu života	15
5. VĚDA, VÝZKUM A INOVACE	16
5.1 Podpora vědy, výzkumu a zavádění inovací	16
6. PODNIKÁNÍ A INOVACE	17
6.1 Zvýšení konkurenceschopnosti ekonomiky a podpora podnikatelského prostředí	17
7. CESTOVNÍ RUCH, KULTURA A PAMÁTKY	18
7.1 Rozvoj cestovního ruchu jako významného sektoru ekonomiky kraje	18
7.2 Péče o kulturní dědictví	19
8. SPORT	20
8.1 Podpora sportovních zařízení	20
9. ŽIVOTNÍ PROSTŘEDÍ, ENERGIE A TECHNICKÁ INFRASTRUKTURA	21
9.1 Průběžné budování a modernizace technické infrastruktury včetně alternativních zdrojů	21
9.2 Snižování škodlivých vlivů na životní prostředí a zdraví obyvatel	22
9.3 Péče o krajinu, trvale udržitelné využívání krajinného a přírodního potenciálu	22
9.4 Zajištění dostupnosti a kvality bydlení, pracovního a veřejného prostředí	23
10. VEŘEJNÁ SPRÁVA	25
10.1 Rozvoj všestranné spolupráce, včetně posílení spolupráce mezíresortní a přeshraniční	25

10.2	Koncepční řízení rozvoje.....	25
10.3	Zkvalitnění veřejné správy.....	26
11.	BÍLÁ MÍSTA A BARIÉRY ČERPÁNÍ	27
11.1	BÍLÁ MÍSTA	27
11.1.1	Doprava	27
11.1.2	Cestovní ruch.....	28
11.1.3	Sportovní infrastruktura	29
11.1.4	Kultura a památky	30
11.1.5	IZS a zdravotnictví.....	30
11.1.6	Sociální oblast.....	31
11.1.7	Veřejná správa.....	31
11.1.8	Vzdělávání a výzkum	32
11.1.9	SHRNUTÍ BÍLÝCH MÍST V LK	33
11.2	BARIÉRY ČERPÁNÍ	34
11.2.1	ESIF	34
11.2.2	Procedurální a věcné bariéry.....	34
11.2.3	Kombinované projekty	35
11.2.4	NPP CR.....	35
11.2.5	Neexistující zdroje	35
12.	Analýza realizovaných a ukončených projektů na území LK	37
12.1	„Stav“ projektu	37
12.3	Struktura nositelů projektů	38
12.4	Specifické cíle Operačních programů, respektive podopatření RAP	40
12.5	Shrnutí	43
	SEZNAM ZKRATEK.....	45

ÚVOD

Co je Regionální akční plán a jeho význam

V programovém období Evropské unie 2014-2020 mají všechny kraje ČR zpracovány tzv. Regionální akční plány (RAP), které napomáhají efektivnímu čerpání finančních prostředků, zejména z Evropských strukturálních a investičních fondů. RAP vycházejí z absorpčních kapacit jednotlivých krajů, které mapují připravenost a schopnost subjektů realizovat projekty. Na základě absorpčních kapacit lze identifikovat nejen potřeby a požadavky jednotlivých krajů, ale také „bariéry“, které brání předkládání žádostí o finanční podporu. Mapování absorpční kapacity zároveň umožňuje identifikovat tzv. „bílé místa“, což jsou oblasti (témata), která v současné době vyžadují více finančních zdrojů a nejsou pokryta dotačními možnostmi nejen z prostředků EU, ale ani z finančních prostředků národních či jiných. Získané informace o absorpční kapacitě území a bílých místech kraje předávají řídicím orgánům operačních programů EU a národním ústředním orgánům vyhlašujících národní dotační tituly jako podklad o potřebách a připravenosti území čerpat finanční prostředky i jako podnět pro úpravu výzev.

Postup při mapování absorpční kapacity a zpracování Regionálního akčního plánu Libereckého kraje

Zpracování RAP Libereckého kraje zajistil sekretariát Regionální stálé konference (RSK) - Odbor regionálního rozvoje a evropských projektů, KÚ LK, na základě metodiky Ministerstva pro místní rozvoj a ve spolupráci s partnery a dalšími aktéry regionálního a místního rozvoje - obce a města, organizace řízené nebo založené obcí a krajem, neziskové organizace, akademický i soukromý sektor a další významné subjekty.

Základním datovým zdrojem pro zpracování RAP jsou informace o záměrech a připravovaných projektech na území kraje, které jsou zaneseny do veřejné databáze.

V roce 2017 probíhal sběr projektových záměrů prostřednictvím nově vytvořené databáze, do které byla promítnuta všechna data z loňského sběru projektů a uživatelé byli osloveni s žádostí o aktualizaci těchto dat a zadání nových projektových záměrů. Zároveň byli osloveni několika komunikačními kanály další subjekty Libereckého kraje. Celkový počet projektů v databázi činí 2797 projektů, z toho uživatelé z loňského sběru ani po opakovaných urgencích nezaktualizovali celkem 924 projektů. Po odečtení projektů ukončených, pozastavených či aktuálně realizovaných operujeme s finálním počtem 850 projektových záměrů ve fázi myšlenky či přípravy na období let 2018, 2019, 2020⁺.

Mapování absorpční kapacity území probíhalo od poloviny června do konce července 2017, celkem bylo osloveno přes 700 subjektů prostřednictvím emailové pošty, inzerce v tisku, článku v médiích a webových stránek a na základě spolupráce se členy RSK a pracovních skupin. Databáze obsahuje k 30. 7. 2017 850 projektových záměrů od 215 nositelů.

Struktura Regionálního akčního plánu Libereckého kraje

Regionální akční plán Libereckého kraje má část textovou a část tabulkovou.

Textová část obsahuje přehled jednotlivých aktivit RAP, které byly zjištěny na základě mapování absorpční kapacity kraje. Aktivita jsou rozděleny do tematických oblastí a všechny popsány dle jednotné struktury a to následně dle níže uvedeného schéma:

Tabulková část (Příloha) je zaměřena pouze na aktivity financované ze ESI fondů a národních zdrojů. Pro každou hlavní aktivitu RAP i její zpřesnění jsou v tabulkové části identifikovány:

- Vazby na Strategii regionálního rozvoje ČR 2014-2020 (dále jen SRR) pro období 2017-2018, konkrétně vazby na opatření SRR a aktivity Akčního plánu SRR.
- Význam aktivit Akčního plánu SRR pro rozvoj Libereckého kraje, konkrétně bodové hodnocení významnosti v rozmezí 1 – 5 bodů (na základě konzultace zpracovatele RAP s příslušnými odbory Krajského úřadu Libereckého kraje).
- Vazby aktivit RAP na strategické cíle a opatření Programu rozvoje Libereckého kraje 2014-2020.
- Finanční zdroje pro realizaci aktivit RAP. U financování z Evropských strukturálních a investičních fondů je uveden operační program a specifický cíl. Bez bližší specifikace jsou uvedeny i další zdroje (stát, kraj, obce, ostatní). U národních zdrojů byly zjišťovány také náměty na zřízení nových dotačních titulů.
- V případě, že bylo vyhodnoceno, že realizaci projektového záměru nelze financovat z ESI fondů, byly uvedeny jiné zdroje financování (národní, krajské, obecní a jiné.). Přiřazování zdroje financování ze strany potenciálních žadatelů probíhalo v mnoha případech pouze intuitivně nebo nepřesně, a i když sekretariát RSK zdroje financování kontroloval a ověřoval, nebylo možné a na základě velmi stručných popisů projektových záměrů určit zdroj financování s naprostou přesností. Z tohoto důvodu je potřeba se zjištěnými údaji pracovat jako s rámcovou a přibližnou absorpční kapacitou území Libereckého kraje, kterou je možné upřesnit až na základě podrobnější informací ze strany potenciálních žadatelů.
- Finanční plán RAP (červenec-prosinec 2018, 2019, 2020⁺) sumarizuje potřeby území kraje dle aktivit RAP na základě celkových nákladů projektových záměrů, primárně z ESI fondů. Pro evropské zdroje jsou samostatně uvedeny finanční plány pro integrované nástroje - Integrovaný plán rozvoje území aglomerace Liberec – Jablonec nad Nisou. U Komunitně

vedeného místního rozvoje (CLLD) byly částky finančního plánu vyplněny na základě podkladů obdržených od skupin CLLD v LK. Tyto částky jsou ovšem zkresleny několika faktory:

- Souhrnná čísla jsou k dispozici za rok 2017. Vzhledem k současnému stavu schvalování strategií MAS je zajištění výhledu do dalších let prakticky nemožné.
 - Částky jsou vyplněny souhrnně i za MAS, které svým územím zasahují do jiného kraje, což výsledné přehledy zkresluje. Zároveň v částkách nejsou zahrnuty MAS, které výzvy ještě nevyhlásily, nebo nemají schválenou strategii
 - Nejsou zahrnuty prostředky z Programu rozvoje venkova MMR ČR, které přinesou v roce 2018 několik desítek milionů korun pro výzvy CLLD.
- Financování z Národních dotačních titulů bylo zjišťováno pomocí databáze projektových záměrů přímo od nositelů projektů, případně doplněno pracovníky sekretariátu RSK LK podle charakteru projektu. Projekty zahrnuté do této kategorie ovšem nemusí splňovat všechny předpoklady pro udělení dotace. K takové analýze je třeba detailní známost projektu a všech jeho částí. V části financování z potencionálních dotačních titulů byly předpokládány projekty, které spadaly do bílých míst, a zároveň se dala odhadnout jejich finanční náročnost.

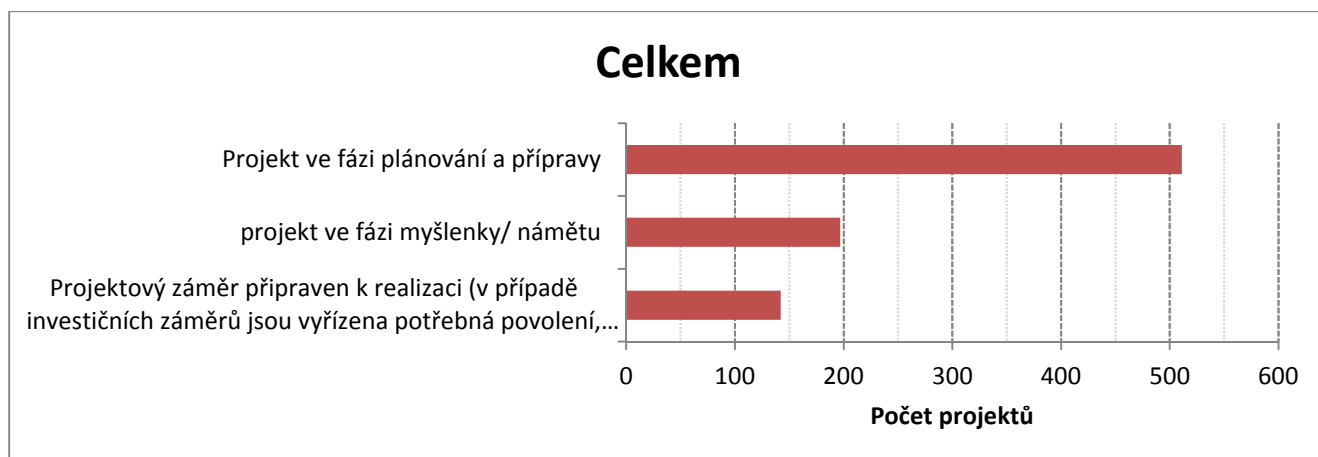
Plnění Regionálního akčního plánu Libereckého kraje

Plnění Regionálního akčního plánu bude každoročně vyhodnocováno sekretariátem RSK LK v Monitorovací zprávě RAP (příloha Výroční zprávy RSK). Schválená zpráva bude předložena Národní stálé konferenci - MMR. Zprávy o hodnocení plnění Regionálního akčního plánu budou podkladem a jedním ze zdrojů pro vyhodnocování plnění Strategie regionálního rozvoje ČR 2014-2020.

Výstupy a výsledky z Regionálního akčního plánu Libereckého kraje

Na základě mapování absorpční kapacity bylo celkem sesbíráno a aktualizováno 850 projektových záměrů v různé fázi zpracování, od námětů až po projekty, které jsou připraveny k realizaci (Graf č. 1), a to v celkové výši 21,4 mld. Kč.

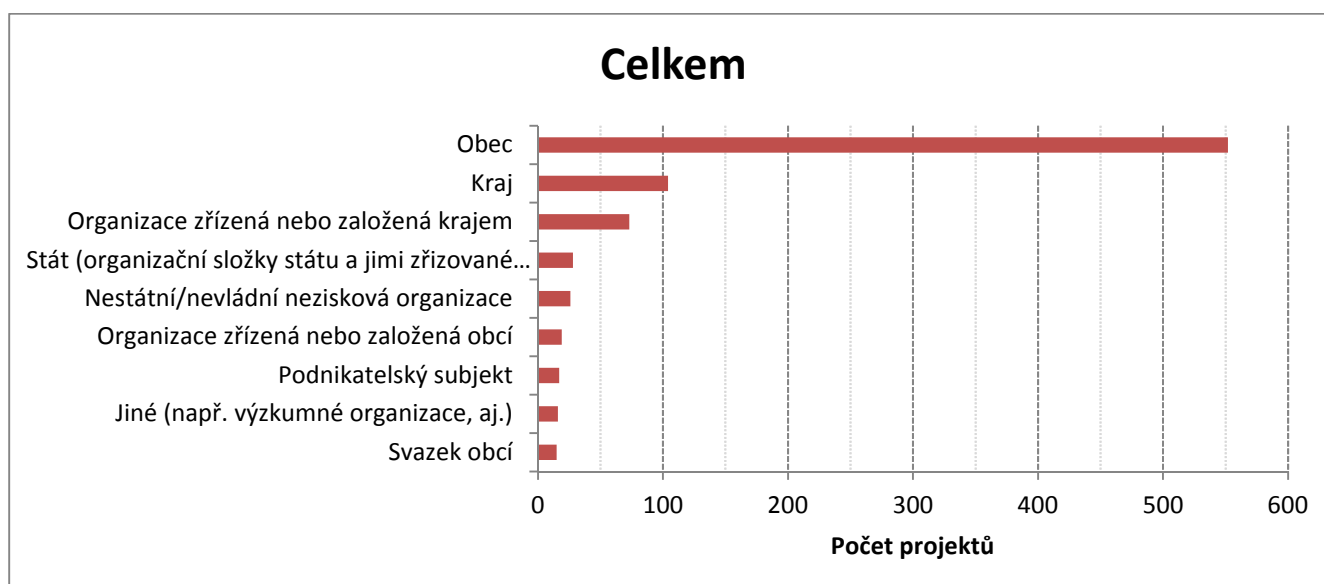
Graf č. 1: Stav připravenosti projektových záměrů

Počet projektových záměrů dle potenciálního žadatele (kategorie subjektu) vyjadřuje Graf č. 2.

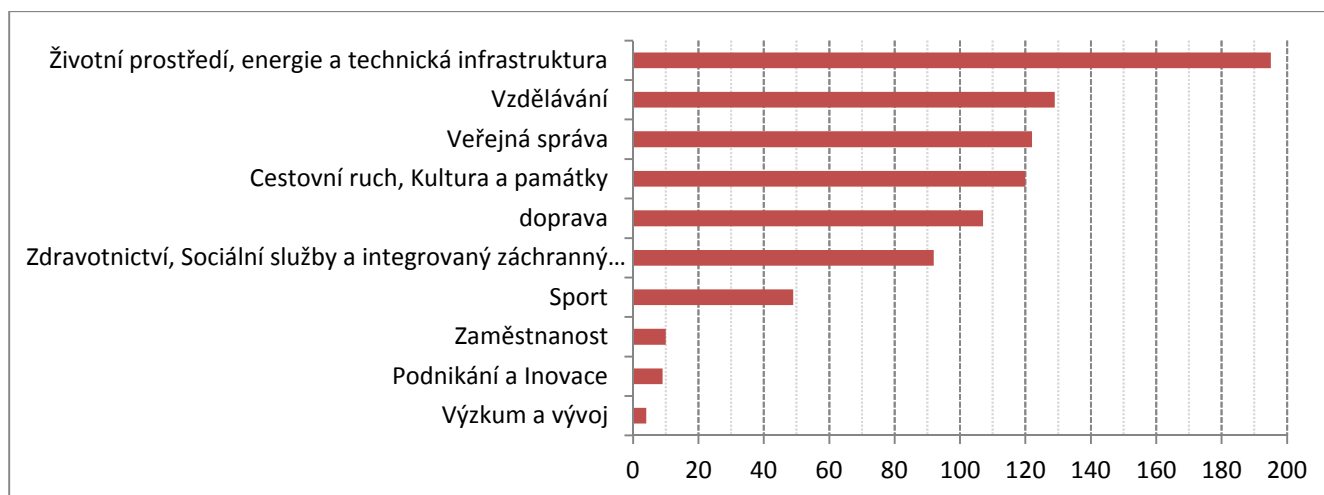
Nejvíce projektových záměrů je evidováno ze strany měst a obcí.

Graf č. 2: Projektové záměry podle kategorie subjektu

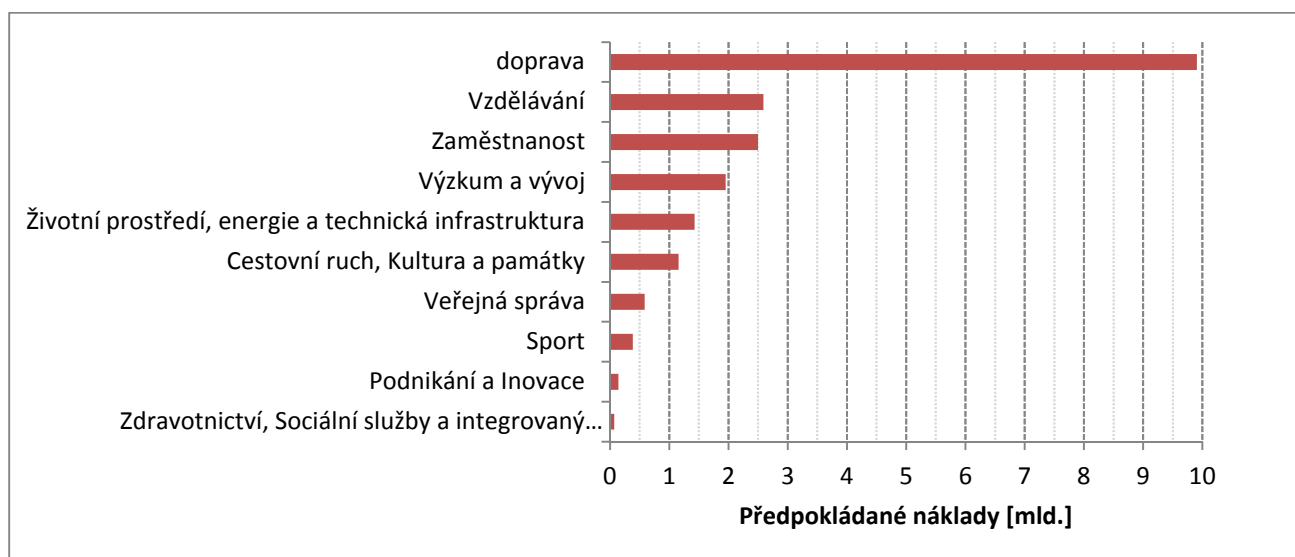
Projektové záměry jsou rozřazeny do 10 tematických oblastí zaměření (Graf č. 3). V rámci těchto oblastí jsou projektové záměry rozděleny do 18 hlavních aktivit RAP, které jsou dále zpřesněny do 34 dílčích aktivit RAP.

Graf č. 3: Projektové záměry podle tematických oblastí

Dle získaných dat bylo zjištěno (Graf č. 4), že největší objem finančních prostředků je požadován v oblasti Dopravy. Naopak nejméně finančních prostředků dle šetření směřuje do oblasti Zaměstnanosti.

Graf č. 4: Projektové záměry podle finančních nákladů (finanční prostředky)

1. DOPRAVA

1.1 Průběžné zkvalitňování dopravní infrastruktury a její optimalizace

Zdůvodnění aktivity:

V Libereckém kraji se kvalita i hustota dopravních sítí v jednotlivých regionech velmi liší, proto je nezbytné se zaměřit především na jejich doplnění, optimalizaci a modernizaci. Jedná se hlavně o některé přetížené úseky silnic a úpravu neodpovídajícího technického stavu vozovek a železničních tratí.

Liberecký kraj nemá odpovídající napojení na evropské multimodální koridory. Navrženými aktivitami budou vytvářeny podmínky pro zlepšení napojení Libereckého kraje na kontaktní úseky evropské sítě multimodálních koridorů a hlavní silniční koridory Ústeckého, Středočeského a Královéhradeckého kraje. Bude optimalizována dopravní dostupnost města Liberce z okrajových částí území kraje. Město Liberec je jediné město v ČR s více jak 100 000 obyvatel, které neleží nebo se nenachází v blízkosti hlavních železničních koridorů. Stávající stav železničních tratí neumožňuje výraznější zvýšení traťových rychlostí a tím není konkurenceschopná se silniční dopravou. Návrhy aktivit směřují k posílení úlohy železniční dopravy v Libereckém kraji, zlepšení stavu železničních tratí tak, aby došlo ke zrychlení dostupnosti jednotlivých center a zlepšení dopravních vazeb (se sousedními kraji i státy) s cílem odlehčení individuální automobilové dopravě a následnému zlepšení životního prostředí.

Stále se zvyšující intenzita dopravy v kraji má velmi negativní vlivy na jeho životní prostředí, kdy po restrukturalizaci průmyslu se stává jeho největším znečišťovatelem. Ke zmírnění tohoto negativního trendu by měla napomoci mj. i dopravní opatření v oblasti infrastruktury směřující ke zlepšení technického a bezpečnostního stavu dopravně komunikačních sítí Libereckého kraje, včetně realizace opatření vedoucích ke zmírnění či odstranění negativních vlivů na životní prostředí a veřejné zdraví způsobených jejich provozováním.

Nezbytnou součástí je i budování cyklostezek, optimalizace cyklotras a dopravy v klidu v podobě kvalitně vybavených parkovacích kapacit, které v současné době mnohdy chybí hlavně v centrech měst a v některých atraktivních lokalitách cestovního ruchu. To vše by mělo probíhat bez následků a omezení pro pěší a naopak by měla být stále zvyšována jejich bezpečnost, ať už formou důrazné a důsledné segregace všech typů dopravy, která je v kraji velmi zanedbaná, tak i pomocí budování stále většího počtu pěších zón ve městech nebo omezování dopravy v jejich částech. Pro zlepšení propojení oblastí, podoblastí center a středisek cestovního ruchu bezmotorovou dopravou jsou postupně realizovány a rozvíjeny projekty v rámci multifunkčních turistických koridorů (např. Nová Hřebenovka pro pěší, cyklostezka Odra – Nisa aj.).

Zpřesnění aktivity:

- Zlepšení technického stavu silnic a modernizace dopravní infrastruktury
- Zvyšování bezpečnosti bezmotorové dopravy a rozvoj cyklodopravy
- Modernizace a rekonstrukce železničních tratí a infrastruktury
- Rozvoj dopravní infrastruktury měst a obcí v Libereckém kraji

Okruh žadatelů:

Liberecký kraj, obce, organizace zřízené nebo založené krajem, svazky obcí ŘSD ČR, SŽDC

1.2 Optimalizace dopravních systémů včetně jejich alternativ a zlepšení dopravní obslužnosti

Zdůvodnění aktivity:

Se zvyšující se intenzitou dopravy v kraji rostou negativní vlivy na jeho životní prostředí. Ke zmírnění tohoto negativního trendu by mohlo pomoci zvýšení atraktivity veřejné dopravy a postupné zavádění ekologicky šetrných forem dopravy. Udržení a podpora veřejné hromadné dopravy, a to i v periferních oblastech kraje, je také jednou ze záruk zdravého a udržitelného rozvoje celého kraje. Snahou je i nadále pokračovat v postupném snižování počtu a následků závažných dopravních nehod, a to na úroveň ČR a vyspělých států Evropské unie (tzv. princip nulové tolerance - žádná tolerance při porušení zákona).

Zpřesnění aktivity:

- Zachovat rozsah dopravní obslužnosti veřejnou dopravou a rozvíjet ji v návaznosti na potřeby území

Okruh žadatelů:

Liberecký kraj, obce, organizace zřízené nebo založené krajem či obcí, svazky obcí, SŽDC, VŠ

Hlavní aktivita	Zpřesnění aktivity	Náklady (v mil. Kč)
Průběžné zkvalitňování dopravní infrastruktury a její optimalizace	Zlepšení technického stavu silnic a modernizace dopravní infrastruktury	1186,6
	Zvyšování bezpečnosti bezmotorové dopravy a rozvoj cyklodopravy	630,1
	Modernizace a rekonstrukce železničních tratí a infrastruktury	7665,3
	Rozvoj dopravní infrastruktury měst a obcí v Libereckém kraji (bílé místo)	433,6
Celkem		9915,6

2. ZDRAVOTNICTVÍ, SOCIÁLNÍ SLUŽBY A INTEGROVANÝ ZÁCHRANNÝ SYSTÉM

2.1 Zajištění dostupnosti a kvality zdravotní péče a sociálních služeb, podpora zdravého životního stylu

Zdůvodnění aktivity:

Dostupnost primární zdravotní péče (všeobecný praktický lékař, praktický lékař pro děti a dorost, zubní lékař) je obecně dána nařízením vlády o místní a časové dostupnosti zdravotních služeb. Za dostupnost jsou principiálně odpovědny zdravotní pojišťovny, které nasmlouváním poskytovatelů zdravotních služeb vytvářejí síť zdravotnických zařízení. V poslední době začíná být pokrytí území službami všeobecných praktických lékařů, praktických lékařů pro děti a dorost a stomatologů nevyrovnaná, mohlo by dojít až k ohrožení dostupnosti této formy péče. Příčinou je stárnoucí populace praktických lékařů a nezájem mladých nástupců zřizovat své ordinace mimo velká města.

Je nutno počítat s tím, že lůžková zdravotnická zařízení budou muset aktuálně reagovat na měnící se zdravotní stav obyvatel i vývoj vyšetřovacích a léčebných metod změnou skladby poskytovaných služeb s cílem zajistit vysokou kvalitu, bezpečnost a odpovídající dostupnost zdravotní péče.

Rezervu finančních úspor je třeba hledat především v systému primární prevence a v řízení odpovědnosti každého občana za vlastní zdraví. Rezervu je třeba dále vidět v logistice vyšetřovacích a léčebných postupů a ve spotřebě léků. K zefektivnění systému by měla přispět i možnost nákladových analýz, využití analýz vývoje zdravotního stavu obyvatel kraje a systém řízení kvality zdravotní péče.

Pro funkční rozvoj medicíny v Krajské nemocnici Liberec je zásadní rozhodnutí o kompletní modernizaci nemocnice. Pro zlepšení v oblasti poskytování péče ve specializovaných oborech v Krajské nemocnici Liberec je žádoucí vytvořit podmínky pro modernizaci přístrojového vybavení tzv. centrové péče (kardiologická, onkologická, traumatologická, cerebrovaskulární a perinatologická péče) s adekvátním personálním zajištěním.

Další prioritou zůstává zachování, zkvalitňování a zefektivňování zdravotní péče v Nemocnici s poliklinikou Česká Lípa. Pro zkvalitnění a zefektivnění péče má význam spolupráce s dalšími lůžkovými zdravotnickými zařízeními v LK, a to v oblasti jak medicínských, vzdělávacích a vědeckých, tak v oblasti strategického řízení s cílem využití všech výhod vzájemné spolupráce a koordinace činností. Významným faktorem je i možnost přeshraniční spolupráce (Euroregion Nisa) s okolními státy EU.

Sociální služby pro mnohé z nás jsou nebo mohou být významnou oporou v různých životních situacích. Představují možnost, jak naplnit některé potřeby nebo jinak napomoci lidem, kteří z nějakého důvodu nemohou či nejsou schopni si je zajistit sami. K tomu, aby sociální služby byly dostupné jak z hlediska jejich rozmanitého zaměření, tak i geografické dosažitelnosti, přispívají svým dílem samotní poskytovatelé sociálních služeb, obce, kraje i ministerstvo. Sociální služby jsou obecně součástí oblastí tzv. lidských zdrojů a úzce souvisí s demografickým vývojem obyvatelstva, bydlením, trhem práce, zaměstnaností, výchovou, vzděláváním, zdravotnictvím, kulturou, sportem, tělovýchovou a dalšími zájmovými činnostmi. Celá tato oblast vyžaduje prosazování mezíresortního přístupu, spolupráce a návaznosti, a to na celostátní, regionální i místní úrovni.

Strategickým cílem rozvoje sociálních služeb v Libereckém kraji je v souladu s politikou sociálního začleňování EU a zákonem č. 108/2006 Sb., o sociálních službách, vytváření podmínek, aby občané mohli využívat služby ve svém domácím prostředí a mohli si zachovat přirozené sociální vazby a zajištění optimální sítě sociálních služeb s důrazem na zajištění odpovídající kvality. Snaha zajistit lidská práva pro všechny bez rozdílu se projevuje od 90. let v celé naší společnosti, od místních iniciativ až po vznik nové legislativy a metodiky.

Střednědobý plán rozvoje sociálních služeb Libereckého kraje je dokument, který zpracovává odbor sociálních věcí. Krajského úřadu Libereckého kraje a tento plán přináší již ucelený pohled na sociální služby v kraji a jsou v něm ukotveny cíle a opatření, která chceme naplnit a zrealizovat. Je snaha o nastavení transparentního způsobu financování sociálních služeb z krajských zdrojů. Pevně věříme, že i zdroje ze státního rozpočtu budou do sociálních služeb rozdělovány transparentně a systémově a budou respektovat střednědobé plány krajů. Dále je snaha, aby co nejvíce obyvatel mohlo žít ve svém přirozeném prostředí za pomoci sociálních služeb, které se poskytují v domácnosti uživatelů nebo za službami lidé dochází ambulantně. U pobytových služeb dochází k jejich transformaci, aby se co nejvíce život v těchto zařízeních přiblížil životu lidí podobného věku v přirozené komunitě.

Dostupnost a kvalita zařízení sociálních služeb se v rámci Libereckého kraje liší. Sociální služby se netýkají pouze seniorů – uživateli těchto zařízení jsou také osoby se zdravotním postižením, osoby v tíživé sociální situaci nebo bez domova, závislé na návykových látkách, zkrátka osoby ohrožené sociálním vyloučením. Významnou měrou přispívají nyní do systému sociálních služeb služby sociální prevence, které jsou efektivnější než následná řešení vzniklých situací

Zpřesnění aktivity:

- Optimalizace sociálních služeb a podpora procesů plánování sociálních služeb
- Podpora sociálního začleňování
- Infrastruktura pro sociální podnikání
- Zlepšení technického stavu objektů zdravotnických zařízení a vybavenosti přístroji a technikou

2.2 Zajištění bezpečnosti obyvatel a majetku

Zdůvodnění aktivity:

Bezpečnost majetku a obyvatel může být ohrožena v případě živelné pohromy, ekologické nebo průmyslové havárie, případně teroristických útoků. Pro minimalizaci jejich následků je nutná podpora preventivních opatření, všech složek IZS, rychlé informovanosti a pomoci při odstraňování škod.

Zpřesnění aktivity:

- Zajištění bezpečnosti obyvatel a majetku
- Zlepšení akceschopnosti a infrastruktury IZS na území LK nepodporované z ESIF (bílé místo)

Popis aktivity:

Projekty jsou především zaměřeny na rekonstrukce, modernizace nebo přístavbu hasičských zbrojnic, popř. sídel či zázemí dalších jednotek IZS, modernizaci a obnovu techniky (včetně specifické techniky pro zásahy ve specifickém horském terénu) a dalšího vybavení. Jedná se zejména o obnovu mobilní požární techniky – cisternových automobilů, hasičských vozů, terénních vozů pro zásahovou činnost.

Okruh žadatelů:

Liberecký kraj, obce, organizace zřízené nebo založené obcí či krajem, NNO, podnikatelské subjekty, VŠ, organizační složky stát

Hlavní aktivita	Zpřesnění aktivity	Náklady (v mil. Kč)
Zajištění dostupnosti a kvality zdravotní péče, sociálních služeb a podpora zdravého životního stylu	Optimalizace sociálních služeb a podpora procesů plánování sociálních služeb	69,6
	Podpora sociálního začleňování	1369,7
	Infrastruktura pro sociální podnikání	356,6
	Zlepšení technického stavu objektů zdravotnických zařízení a vybavenosti přístroji a technikou	422
Zajištění bezpečnosti obyvatel a majetku	Zajištění bezpečnosti obyvatel a majetku	109
	Zlepšení akceschopnosti a infrastruktury IZS na území LK nepodporované z ESIF (bílé místo)	10,4
Celkem		1980,7

3. ZAMĚSTNANOST

3.1 Zvýšení zaměstnatelnosti a zaměstnanosti obyvatel

Zdůvodnění aktivity:

Nezaměstnaností jsou ohroženi zejména pracovníci s nedostatečnou kvalifikací, se zdravotními, věkovými či jinými handicapy. V důsledku jejich dlouhodobé nezaměstnanosti se zvyšuje riziko sociální exkluze těchto skupin obyvatelstva. Ke zvyšování zaměstnanosti i zaměstnatelnosti obyvatel Libereckého kraje přispívají např. rekvalifikace a další nástroje aktivní politiky zaměstnanosti (s důrazem na skupiny obyvatel znevýhodněné na trhu práce). Současný systém zabezpečovaných rekvalifikací však nemůže dostatečně rychle reagovat na změnové tendence vývoje na trhu práce, z důvodu dlouhého procesu výběrových řízení dle zákona o veřejných zakázkách. Jeho efektivitu podporují průzkumy aktuální situace na trhu práce, ale efektivita by mohla být podpořena i předpokládanými potřebami zaměstnavatelů do blízké budoucnosti (v návaznosti na realizaci zakázek).

Zpřesnění aktivity:

- Rozvoj cílených aktivit k návratu či udržení ohrožených skupin na trhu práce
- Zapojení zaměstnavatelů do odborného vzdělávání

Okruh žadatelů:

Liberecký kraj, obce, organizace zřízené nebo založené krajem, NNO, ÚP ČR

Hlavní aktivita	Zpřesnění aktivity	Náklady (v mil. Kč)
Podpora zaměstnanosti	Rozvoj cílených aktivit k návratu či udržení ohrožených skupin na trhu práce	80,1
	Zapojení zaměstnavatelů do odborného vzdělávání	60,3
Celkem		140,4

4. VZDĚLÁVÁNÍ

4.1 Podpora celoživotního učení s důrazem na kvalitu života

Zdůvodnění aktivity:

Vzhledem k nepříznivým trendům demografického vývoje a skutečnosti, že roste podíl rodin s dětmi v nižších příjmových kategoriích a počty neúplných rodin, patří k nejzranitelnějším skupinám děti, mládež a mladí dospělí. Většího významu tak nabývá budování infrastruktury pro další vzdělávání, tělovýchovu, sport a aktivní využívání volného času.

V souvislosti s poklesem počtu narozených dětí v průběhu 90. let dochází na počátku 21. století k poklesu počtu žáků na školách, což vyvolává nutnost optimalizace počtu škol a jejich vzdělávací nabídky při zachování dostačující šíře jejich zaměření. Technický stav některých škol, zejména ve venkovských oblastech kraje, není příliš dobrý, podobně jako jejich vybavenost. Dalším problémem je nedostatek kvalifikovaných pedagogů, především pro výuku cizích jazyků a informačních technologií. Chybí provázanost struktury studijních oborů a požadavků trhu práce, takže se v některých oborech objevuje poměrně vysoká nezaměstnanost absolventů, v jiných je absolventů nedostatek (zejména technické obory). Velký význam má (dosud však jen slabá) spolupráce škol a zaměstnavatelů, která umožňuje kvalitnější přípravu žáků či studentů na budoucí povolání. Není dostatečně rozvinut systém celoživotního učení.

Zpřesnění aktivity:

- Zvyšování kvality a efektivity vzdělávání
- Podpora rovných příležitostí ke vzdělávání
- Modernizace infrastruktury škol a školských zařízení
- Posilování role školy ve vzdělávání a rozvoj kompetencí pedagogických pracovníků

Okruh žadatelů:

Liberecký kraj, obce, organizace zřízené nebo založené krajem či obcí, NNO, podnikatelské subjekty, VŠ

Hlavní aktivita	Zpřesnění aktivity	Náklady (v mil. Kč)
Podpora celoživotního učení s důrazem na kvalitu života	Zvyšování kvality a efektivity vzdělávání	463,5
	Podpora rovných příležitostí ke vzdělávání	85
	Modernizace infrastruktury škol a školských zařízení	1944,6
	Posilování role školy ve vzdělávání a rozvoj kompetencí pedagogických pracovníků	5
Celkem		2498,1

5. VĚDA, VÝZKUM A INOVACE

5.1 Podpora vědy, výzkumu a zavádění inovací

Zdůvodnění aktivity:

Výzkum a vývoj hrají stále významnější roli v konkurenceschopnosti regionu. Nové poznatky a technologie umožňují vyrábět efektivněji a rovněž jsou základem pro vznik nových podniků a nových pracovních míst. Proto je třeba podporovat výzkumné a vývojové aktivity a usilovat o jejich maximální praktickou aplikaci. Z tohoto důvodu je nezbytné podporovat efektivní spolupráci výzkumných subjektů s produkční sférou. V Libereckém kraji se výzkum a vývoj tradičně opírá zejména o spolupráci subjektů s Technickou univerzitou Liberec, ale je potřeba vytvořit podmínky a nastavit spolupráci i s dalšími potenciálními subjekty s výzkumnými pracovišti v regionu.

Zpřesnění aktivity:

- Podpora spolupráce ve výzkumu, vývoji a inovacích a rozvoj infrastruktury pro výzkumné vzdělávání
- Podpora kvalitativního rozvoje institucí terciárního vzdělávání a výzkumných center v regionu

5.2 Zavádění a rozvoj informačních a komunikačních technologií

Zdůvodnění aktivity:

V současnosti sledujeme výrazný růst v oblasti technologií a technologické infrastruktury. Tato oblast je dnes jednou z nejdynamičtějších vůbec a i díky novým možnostem se zvyšuje kvalita života ve vyspělých státech světa. Zavádění nových technologií, výzkum rozvoje technologií a technologická infrastruktura se tedy stávají zásadním tématem jak při nastavování rozvoje regionu, tak při zjišťování absorpční kapacity. Vzhledem k aktivitám EU a ČR se tato oblast stává prioritní i pro veřejnou správu a je tedy i v obecném zájmu její kvalitu zvyšovat.

Zpřesnění aktivity:

- Zavádění a rozvoj informačních a komunikačních technologií

Okruh žadatelů:

Liberecký kraj, podnikatelské subjekty, VŠ

Hlavní aktivita	Zpřesnění aktivity	Náklady (v mil. Kč)
Podpora vědy, výzkumu a zavádění inovací	Podpora spolupráce ve výzkumu, vývoji a inovacích a rozvoj infrastruktury pro výzkumné vzdělávání	331,9
	Podpora kvalitativního rozvoje institucí terciárního vzdělávání a výzkumných center	50
Zavádění a rozvoj informačních a komunikačních technologií	Zavádění a rozvoj informačních a komunikačních technologií	2
Celkem		383,9

6. PODNIKÁNÍ A INOVACE

6.1 Zvýšení konkurenceschopnosti ekonomiky a podpora podnikatelského prostředí

Zdůvodnění aktivity:

Území Libereckého kraje patří již tradičně k významným průmyslovým oblastem České republiky. Konkurenceschopnost firem je ve velké míře postavena na inovacích. Většina inovací vzniká na trzích a jsou realizovány firmami. Ekonomika založená na znalostech se odvíjí od podnikatelského a inovačního prostředí vycházejícího z funkčního inovačního systému, který v Libereckém kraji dosud brzdí slabá spolupráce a vzájemná komunikace v oblasti inovačního podnikání i podpora podnikatelských subjektů.

Zpřesnění aktivity:

- Podpora začínajících podnikatelů, vznik nových pracovních míst a rozvoj přeshraniční a mezinárodní spolupráce v ekonomické oblasti
- Rozvoj podnikatelského a inovačního prostředí v regionu a zvýšení konkurenceschopnosti podnikatelských subjektů

Okruh žadatelů:

Liberecký kraj, podnikatelské subjekty

Hlavní aktivita	Zpřesnění aktivity	Náklady (v mil. Kč)
Zvýšení konkurenceschopnosti ekonomiky a podpora podnikatelského prostředí	Podpora začínajících podnikatelů, vznik nových pracovních míst a rozvoj přeshraniční a mezinárodní spolupráce v ekonomické oblasti	0,1
	Rozvoj podnikatelského a inovačního prostředí v regionu a zvýšení konkurenceschopnosti podnikatelských subjektů	71,5
celkem		71,6

7. CESTOVNÍ RUCH, KULTURA A PAMÁTKY

7.1 Rozvoj cestovního ruchu jako významného sektoru ekonomiky kraje

Zdůvodnění aktivity:

Přírodní a krajinné podmínky cestovního ruchu v Libereckém kraji jsou výjimečně příznivé. Geomorfologicky pestré, hornaté a zalesněné území vytváří optimální podmínky pro rozvoj řady forem cestovního ruchu s vhodnými terény pro sjezdové a běžecké lyžování, pěší i cykloturistiku a jiné přírodní aktivity a pobytovou rekreaci u vody. Množství památek v území řadí Liberecký kraj mezi nejvýznamnější v rámci ČR.

Pro cestovní ruch v Libereckém kraji má značný význam i jeho příhraniční poloha, kdy kraj sousedí s Německem a Polskem.

Z hlediska druhů cestovního ruchu je nabídka velice široká pro formy aktivní, poznávací i pobytové klidové. Rezervy jsou ve využívání potenciálu venkovského prostoru.

Podpora rozvoje CR je optimální formou rozvoje pro oblasti s hospodářskými problémy, které mají vysokou atraktivitou přírodních a kulturních hodnot. Vzhledem k dodržení zásad udržitelného rozvoje je nutné především podporovat a rozvíjet šetrný cestovní ruch, který minimalizuje vlivy nežádoucích aktivit na uživatele území a životní prostředí. V maximální možné míře je využíván místní potenciál a zdroje (suroviny, lidé, tradice, kultura) a dochází postupně k přirozenému rozvoji území při udržení příznivého prostředí i vztahů místních komunit.

V některých atraktivních částech kraje není dostatečně vybudovaná infrastruktura cestovního ruchu nebo je nedostatečná její kvalita. V nejčastějších případech se jedná především o nízkou kapacitu zařízení, jejich výraznou zastaralost a v některých částech kraje infrastrukturu chybějící. Proto je velmi důležité se zaměřit na podporu nové infrastruktury a zkvalitňování stávající základní a doprovodné infrastruktury ve vhodných lokalitách.

Samotné vybudování základní a doprovodné infrastruktury cestovního ruchu by nic neznamenalo bez paralelního rozvoje turistických produktů, marketingového systému a vzájemné spolupráce všech dotčených subjektů cestovního ruchu. V posledních letech se v některých atraktivních lokalitách kraje (Krkonosé, Český ráj, Jizerské hory ...) začala vytvářet aktivní turistická organizační struktura. Její budování a fungování je ale stále nedostatečné a je třeba v této činnosti pokračovat nejlépe pod koordinujícím vedením kraje. K tomu by měla sloužit různá sdružení cestovního ruchu na všech úrovních, která v současnosti většinou ve střediscích cestovního ruchu chybí nebo jejich aktivita není příliš efektivní. Neoddělitelnou součástí rozvoje cestovního ruchu je také průběžná podpora vzdělávání lidských zdrojů.

Zpřesnění aktivity:

- Vytváření a propagace konkurenceschopné turistické nabídky a zkvalitnění a rozšíření infrastruktury a služeb cestovního ruchu

Okruh žadatelů:

Liberecký kraj, obce, NNO, svazky obcí, VŠ, organizace zřízené nebo založené obcí či krajem, organizační složky státu

7.2 Péče o kulturní dědictví

Zdůvodnění aktivity:

Liberecký kraj je regionem s množstvím kulturně-historických památek, zejména hradů, zámků a zřícenin. Řada z nich svým významem přesahuje region, některé jsou i celostátního významu (např. Bezděz, Trosky). Hodnotná je také městská a venkovská architektura – v řadě měst a obcí byly vyhlášeny památkové rezervace či zóny. Negativním rysem je ovšem zhoršující se stavebně-technický stav četných památek a kulturních zařízení, jenž může být mj. také překážkou v rozvoji cestovního ruchu. V území působí také muzea prezentující lokální či regionální tradice a zvyky.

Zpřesnění aktivity:

- Péče o kulturní a historické dědictví
- Finanční podpora zachování hmotného a nehmotného dědictví

Okruh žadatelů:

Liberecký kraj, obce, NNO, organizace zřízené nebo založené obcí či krajem, organizační složky státu, podnikatelský subjekt

Hlavní aktivita	Zpřesnění aktivity	Náklady (v mil. Kč)
Rozvoj cestovního ruchu jako významného sektoru ekonomiky	Vytváření a propagace konkurenceschopné turistické nabídky a zkvalitnění a rozšíření infrastruktury a služeb cestovního ruchu (bílé místo)	498
	Péče o kulturní a historické dědictví	532,6
Péče o kulturní dědictví	Finanční podpora zachování hmotného a nehmotného dědictví (bílé místo)	623,2
	Celkem	1653,8

8. SPORT

8.1 Podpora sportovních zařízení

Zdůvodnění aktivity:

Struktura nabídky volnočasových aktivit je v Libereckém kraji obecně poměrně pestrá, mezi jednotlivými obcemi však existují značné rozdíly – ve velkých městech bývá nabídka volnočasových aktivit širší než v malých obcích. Rozdíly jsou také v nabídce aktivit pro různé skupiny obyvatel: zatímco aktivit pro děti a mládež je relativní dostatek, senioři bývají poněkud opomíjeni. Výstavbu či modernizaci zařízení pro sportovní a volnočasové aktivity (hřiště, kluziště, bazény apod.). Systém organizace sportu je napojen i na cestovní ruch. Problémem v oblasti sportu je však nedostatek finančních prostředků, zejména na opravy a rekonstrukce stávajících sportovišť, což se negativně projevuje především v oblasti sportu pro všechny.

Zpřesnění aktivity:

- Vytvoření funkční, bezpečné a moderní sportovní infrastruktury

Okruh žadatelů:

Obce, organizace zřízené nebo založené obcí, svazky obcí, NNO, podnikatelské subjekty

Hlavní aktivita	Zpřesnění aktivity	Náklady (v mil. Kč)
Podpora sportovních zařízení	Funkční, bezpečná a moderní sportovní infrastruktura (bílé místo)	584
Celkem		584

9. ŽIVOTNÍ PROSTŘEDÍ, ENERGIE A TECHNICKÁ INFRASTRUKTURA

9.1 Průběžné budování a modernizace technické infrastruktury včetně alternativních zdrojů

Zdůvodnění aktivity:

V Libereckém kraji je úroveň technické infrastruktury územně i strukturálně rozdílná. Jedná se především o rozdíly mezi městy a venkovskými oblastmi a dále také například mezi podíly napojených obyvatel (vysoké) a podíly napojených obcí (nízké) vůči průměru České republiky. Tento stav se musí postupně řešit především dobudováním chybějících typů infrastruktury (zejména splaškové kanalizace s napojením na ČOV) a modernizací jejich stávajících, již téměř dobudovaných typů (elektrická síť, plynofikace).

Území Libereckého kraje je celkově bohaté na vodní zdroje. Až na lokální výjimky, je celková jakost dodávané vody v Libereckém kraji vyhovující a zásobení vodou je kvantitativně zajištěno i do budoucího výhledu. Na případná rizika je reagováno s dostatečným předstihem (např. řešení následků těžby v Turnově).

Z hlediska kvality zdrojů pitné vody je problematická oblast Frýdlantského výběžku, kde je voda upravována převážně z povrchových zdrojů (toků) které vykazují v období větších vod kolísání především v ukazatelích nerozpuštěné látky a její úprava je nákladnější. Podzemní vody jsou čerpány z kvartérních zvodní, jejichž kvalita je také často problematická. Obce v severovýchodní části Semilská jsou zásobeny pitnou vodou z mnoha zdrojů, jejichž vydatnost je kvantitativně velmi proměnná a jakost vody je závislá na srážkách.

V letech 2010 a 2013 postihly Liberecký kraj povodně, které napáchaly veliké škody i díky nedostatečné protipovodňové infrastruktuře. Aby se eliminovalo riziko dalších vysokých škod, je třeba vybudovat nutná opatření a modernizovat protipovodňovou infrastrukturu včetně předpovědních a výstražných systémů.

Kanalizační síť je v Libereckém kraji vybudována nerovnoměrně a neodpovídá rozsahu vodovodní sítě, podíl připojených domácností (68,5 %) je nízký, nízký je rovněž podíl čištěných odpadních vod. Neřešeny jsou především soustředěné venkovské zdroje. Mezi jednotlivými oblastmi kraje jsou poměrně výrazné rozdíly v ukazateli počtu trvale bydlících obyvatel napojených na kanalizaci. V mnohých lokalitách je ekonomicky neefektivní vynakládat vysoké finanční prostředky na budování společných kanalizačních rozvodů pro celé území obce. Tato problematika se týká zejména horských, podhorských, venkovských oblastí se značně rozptýlenou obytnou zástavbou.

Z hlediska úspory surovin a energií je mnohdy stav nejen technické infrastruktury, ale i nemovitostí a používaných výrobních technologií, neuspokojivý.

Zpřesnění aktivity:

- Vybudovat kvalitní, spolehlivý a efektivní systém zásobování energií

- Zvýšit využívání energeticky a ekologicky šetrných technologií
- Budovat a zkvalitňovat preventivní protipovodňová opatření

Okruh žadatelů:

Liberecký kraj, obce, organizace zřízené nebo založené obcí či krajem, NNO, podnikatelské subjekty, svazky obcí

9.2 Snižování škodlivých vlivů na životní prostředí a zdraví obyvatel

Zdůvodnění aktivity:

Životní prostředí a zdraví obyvatelstva negativně ovlivňují především emise znečišťujících látek do ovzduší, do vod a do horninového prostředí. I nadále je nutné podporovat snižování všech negativních emisí do prostředí, nevyjímaje snižování produkce odpadů a jejich druhotné využívání.

Významné jsou staré ekologické zátěže. Z plošně rozsáhlých jde především o území s těžbou uranové rudy v sousedství bývalého vojenského výcvikového prostoru Ralsko, kde jsou v podzemních vodách přítomny nepolární extrahovatelné látky (NEL), chlorované uhlovodíky a těžké kovy. V území po těžbě uranu v okrese Česká Lípa v současnosti probíhá sanace, která bude probíhat ještě několik desetiletí. Staré ekologické, vázané zejména na (bývalé) průmyslové areály, jsou rozptýleny po celém kraji.

Zpřesnění aktivity:

- Snižovat rozsah ekologických zátěží a efektivní nakládání s odpady
- Minimalizovat produkci emisí škodlivých látek, hluku a světelného smogu
- Předcházení a řešení dopadů lidské činnosti na životní prostředí

Okruh žadatelů:

Liberecký kraj, obce, organizace zřízené nebo založené obcí či krajem, NNO

9.3 Péče o krajinu, trvale udržitelné využívání krajinného a přírodního potenciálu

Zdůvodnění aktivity:

Potenciál přírody a krajiny Libereckého kraje je poměrně vysoký. Přesto nesmí být podceňována péče o krajinu, aby nedošlo k její degradaci či devastaci. S tím souvisí jak samotná ochrana přírody, tak také např. revitalizace vodních ploch.

Zpřesnění aktivity:

- Péče o krajinu, trvale udržitelné využívání krajinného a přírodního potenciálu

Okruh žadatelů:

Liberecký kraj, obce

9.4 Zajištění dostupnosti a kvality bydlení, pracovního a veřejného prostředí

Zdůvodnění aktivity:

V rámci kraje se projevují značné rozdíly v úrovni bydlení. Venkovské obce jsou většinou hůře vybaveny službami i technickou infrastrukturou než města. Jejich špatná dopravní dostupnost a slabá vybavenost je pak jednou z příčin poklesu počtu obyvatelstva. Nízká populační velikost obcí a tím jejich nízké příjmy ze státního rozpočtu významně omezují hospodaření obcí či realizaci větších projektů. Nová bytová výstavba bytů v malých obcích se týká vesměs lokalit v zázemí větších měst (projev suburbanizace – obyvatelé měst hledají kvalitnější bydlení v zázemí). Modernizace a rekonstrukce stávajících bytů (včetně regenerace panelových sídlišť) ve městech je realizována nedostatečně. Nadále je nutné podporovat aktivity věnované zkvalitnění a využívání veřejného prostoru a bezpečnému pracovnímu prostředí.

S veřejným prostředím souvisí také veřejný majetek, který slouží obyvatelům v jejich každodenním životě a má často nezastupitelnou funkci ve společenském životě obce. Správa obecního majetku je jedním ze základních úkolů obce, náklady potřebné na správu majetku a na každodenní provoz však mnohdy převyšují její finanční možnosti. V Libereckém kraji se obce potýkají s nedostatkem finančních prostředků zejména v oblasti infrastruktury, kde je potřeba největších investic do rekonstrukce autobusových zastávek, veřejných budov, hřbitovů, ale také vedení rozhlasu či vybudování veřejného osvětlení a bezpečnostního kamerového systému. Často zmiňovanou oblastí potýkající se s nedostatkem financí je majetek v zájmové oblasti, jedná se zejména o kulturní zařízení, taneční sály, tělocvičny, ale také požární nádrže nebo koupaliště. Samostatnou kapitolou jsou pak drobné památky jako kapličky, boží muka apod. Větší města řeší zase rekonstrukce kin, divadel nebo kulturní domů. Cílem je zachovat a rozvíjet obecní majetek tak, aby odpovídal potřebám obyvatel obce a zároveň byl z hlediska hospodaření obce udržitelný.

Zpřesnění aktivity:

- Zajištění dostupnosti a kvality bydlení, pracovního a veřejného prostředí
- Zvýšit kvalitu veřejných prostranství a budov

Okruh žadatelů:

Liberecký kraj, obce, svazky obcí, NNO

Hlavní aktivita	Zpřesnění aktivity	Náklady (v mil. Kč)
Průběžné zkvalitňování a modernizace technické infrastruktury včetně alternativních zdrojů	Vybudovat kvalitní, spolehlivý a efektivní systém zásobování energií	59,5
	Zvýšit využívání energeticky a ekologicky šetrných technologií	727,1
	Budovat a zkvalitňovat preventivní protipovodňová opatření	61,4
Snižování škodlivých vlivů na	Snižovat rozsah ekologických zátěží a efektivní nakládání s odpady	310

životní prostředí a zdraví obyvatel	Minimalizovat produkci emisí škodlivých látek, hluku a světelného smogu	762,1
Předcházení a řešení dopadů lidské činnosti na životní prostředí	Předcházení a řešení dopadů lidské činnosti na životní prostředí	5,6
Péče o krajinu, trvale udržitelné využívání krajinného a přírodního potenciálu	Péče o krajinu, trvale udržitelné využívání krajinného a přírodního potenciálu	50
Zajištění dostupnosti a kvality bydlení, pracovního a veřejného prostředí	Zajištění dostupnosti a kvality bydlení, pracovního a veřejného prostředí	613
Celkem		2588,7

10. VEŘEJNÁ SPRÁVA

10.1 Rozvoj všestranné spolupráce, včetně posílení spolupráce mezíresortní a přeshraniční

Zdůvodnění aktivity:

V rámci úspěšnosti regionálního rozvoje Libereckého kraje je vedle „technických“ dispozic značně důležitá kvalita lidských zdrojů zejména na pozici představitelů subjektů podílejících se na rozvoji (veřejná správa, nestátní neziskové organizace, podnikatelé i občané), do čehož se promítá zejména jejich schopnost vzájemně spolupracovat. Většinu území kraje pokrývají různé svazky obcí a místní akční skupiny. Stále však existují nezařazené obce nebo naopak obce, které jsou členy mnoha uskupení najednou, čímž dochází k tříštění jejich aktivit. Hraniční poloha Libereckého kraje ho také předurčuje k čilé přeshraniční spolupráci, která existuje a stále se prohlubuje. Zastoupení Libereckého kraje v Bruselu přispívá k ještě lepší spolupráci kraje se členy Evropské unie při tvorbě a naplňování rozvojových trendů evropské regionální politiky. Velmi důležitou součástí navrženého cíle je také podpora mezíresortní spolupráce, tj. podpora partnerství neziskového, soukromého a veřejného sektoru, které je nejen v rámci Libereckého kraje, ale i České republiky teprve na začátku realizace (posílení spolupráce nad projekty typu PPP – „public-private partnership“).

Zpřesnění aktivity:

- Rozvoj všestranné spolupráce, včetně posílení spolupráce mezíresortní a přeshraniční a podpora nestátních neziskových organizací

Okruh žadatelů:

Obec, organizace zřízené nebo založené obcí či krajem, NNO, VŠ

10.2 Koncepční řízení rozvoje

Zdůvodnění aktivity:

Koncepční řízení rozvoje je základem optimálního využití území. Při plánování a realizaci jakýchkoliv rozvojových aktivit je vždy nutné zajistit provázanost a soulad koncepčních dokumentů v hierarchii územní i rezortní, tzn. soulad cílů rozvoje kraje s republikovými a evropskými dokumenty, se strategickými dokumenty mikroregionů, svazků obcí, MAS a dalších regionálních uskupení. Koncepční řízení rozvoje musí být také v souladu s územně plánovací dokumentací.

Zpřesnění aktivity:

- Koncepční řízení rozvoje

Okruh žadatelů:

Liberecký kraj, obce

10.3 Zkvalitnění veřejné správy

Zdůvodnění aktivity:

Zkvalitnění veřejné správy je dlouhodobý proces založený na hledání a realizaci způsobů, jak zefektivnit správní procesy, předávat potřebné informace a komunikovat se zpětnou vazbou se všemi zainteresovanými subjekty. Hlavními nástroji jsou zejména moderní nástroje řízení a informační technologie, rozhodující zůstává kvalita lidských zdrojů. Tento proces „sebezdokonalování“ veřejné správy, vzhledem ke správní podřízenosti všech ostatních subjektů, výrazně ovlivňuje soukromý sektor i občanskou společnost. Z hlediska dostupnosti veřejné správy pro občany je důležitá spolupráce mezi obcemi i v rámci výkonu přenesené působnosti (viz § 66a zákona č. 128/2000 Sb., o obcích).

Zpřesnění aktivity:

- Zkvalitnění veřejné správy

Okruh žadatelů:

Obce, NNO

Hlavní aktivita	Zpřesnění aktivity	Náklady (v mil. Kč)
Rozvoj všestranné spolupráce, včetně posílení spolupráce meziresortní a přeshraniční a podpora NNO	Rozvoj všestranné spolupráce, včetně posílení spolupráce meziresortní a přeshraniční a podpora NNO	26,1
Koncepční řízení rozvoje	Koncepční řízení rozvoje	22,1
Zkvalitnění veřejné správy	Zkvalitnění veřejné správy	80,9
Zvýšit kvalitu veřejných prostranství a budov	Zvýšit kvalitu veřejných prostranství a budov (bílé místo)	330
Celkem		459,1

11. BÍLÁ MÍSTA A BARIÉRY ČERPÁNÍ

11.1 BÍLÁ MÍSTA

V případě, že projekt zaznamenaný v absorpční kapacitě území nelze přiřadit k žádnému zdroji financování z ESIF, vzniká tzv. „bílé místo RAP“. Lze tak celkem jednoduše určit, které oblasti by bylo vhodné podporovat z jiných dotačních zdrojů (např. z národního rozpočtu, krajských rozpočtů, atd).

Při aktualizaci RAP pro rok 2017 bylo v LK zjištěno celkem 230 projektů, které nebylo možné přiřadit k dotačním titulům z ESIF. Tyto projekty byly tematicky seřazeny do skupin. Z těchto skupin byly identifikovány oblasti vhodné k financování z dotačních titulů na národní úrovni.

Souhrnné informace o bílých místech RAP uvádí následující tabulka.

Tematické zaměření	počet projektů	finanční předpoklad (mil. Kč)
Doprava	25	433,6
Cestovní ruch	57	497,9
Sportovní infrastruktura	49	583,9
Kultura a památky	35	623
IZS a zdravotnictví	4	11
Veřejná správa- obecní majetek	41	330
Vzdělávání	19	437

Konkrétní zaměření tematických skupin projektů je uvedeno v každé kapitole zvlášť a shrnuje zjištění, která vycházejí z absorpční kapacity LK.

11.1.1 Doprava

Vzhledem k faktu, že většina subjektů zapsaných v databázi RAP LK jsou obce, je oblast dopravy jednou z nejvíce zmiňovaných a prioritních oblastí v rámci zjištěné absorpční kapacity LK. Nejčastěji se pak objevují projekty na obnovu místních komunikací a vůbec vnitřní dopravní infrastruktury obcí.

Vzhledem k tomu, že oprávněnými žadateli v OP Doprava jsou složky státu, ale ne obce a jimi zřizované organizace, je tato oblast identifikována v RAP LK jako bílé místo. Výběr jednotlivých bílých míst je rozepsán níže.

Při hledání dotačních titulů, které by mohly toto bílé místo „vyplnit“ bylo přihlíženo k několika dotačním zdrojům (jiný OP, jiné strukturální fondy apod.). Nejčastěji uplatňovaným a zmiňovaným zdrojem jsou dotace Ministerstva pro místní rozvoj, státního fondu dopravní infrastruktury, případně Ministerstva životního prostředí. Tyto tituly pokrývají většinu zmiňovaných témat, bohužel alokace jednotlivých programů nejsou ani zdaleka dostačující pro „uspokojení“ absorpční kapacity.

Nejčastějším problémem při čerpání peněz žadateli je nedostatek prostředků na spoluúčast a celková administrativní náročnost programů, která je obtížná, obzvlášť pak pro malé obce. Častým problémem je i neumožnění dotovat výstavbu nové místní komunikace, která by se ale částečně dala dotovat z jiných NDT.

Nejčastější bílá místa v oblasti dopravy na území LK:

- Oprava a rekonstrukce místních komunikací
- Bezpečnost provozu- oddělení pěší a cyklistické dopravy od motorové dopravy
- Infrastruktura pro služby spojené s dopravou
- Oprava mostů a propustků na komunikacích
- Parkovací plochy
- Křižovatky a kruhové objezdy

Celkem byla při aktualizaci RAP LK byla identifikována absorpční kapacita bílých míst v oblasti dopravy v LK v rozsahu 25 projektů za více než 433,6 mil. Kč.

11.1.2 Cestovní ruch

Podpora a propagace cestovního ruchu je častým a silným tématem vzešlým ze zjišťování absorpční kapacity v Libereckém kraji. Mezi nositeli projektů najdeme jak samotné obce, tak svazky obcí, nebo soukromé žadatele z podnikatelské sféry. Složení projektů je různorodé jak v oblasti investičních projektů, tak v oblasti neinvestičních projektů, které jsou zaměřeny většinou na služby spojené s turismem a propagaci regionu.

V minulém programovacím období byly tyto aktivity podporovány z ESIF. To ovšem neplatí v tomto období a veškerá dotační politika v tomto odvětví je ponechána na podpoře ze státního rozpočtu a z jednotlivých krajských rozpočtů.

Pro tento typ projektů byl zřízen Národní program podpory cestovního ruchu (NPP CR), který byl pro rok 2017 vyhlášen a je již ukončen. Z jiných zdrojů lze financovat pouze některé projekty spojené s kulturními památkami, nebo se sportovní infrastrukturou, a to nepřímo. Jedná se především o dotační programy na opravu některých památek, ve kterých může být umístěna infrastruktura spojená s turistickým ruchem.

Při vyhodnocování NPP CR bylo zjištěno, že podmínky pro vstup projektu do programu jsou nastaveny tak přísně, že předem vylučují většinu žadatelů o podporu. Nejproblematictější podmínkou programu je podmínka finančního zdraví, kterou sice formálně většina žadatelů nesplňuje, prakticky jsou však tyto podniky podnikatelsky zdravé.

Nejčastější bílá místa v oblasti cestovního ruchu na území LK:

Investiční projekty

- Výstavba dopravní infrastruktury pro CR včetně sociálních zařízení
- Naučné stezky, především výstavba nových naučných stezek
- Výstavba nových ubytovacích a pobytových kapacit pro turistiku a rekreaci
- Úprava běžeckých tratí

Neinvestiční projekty

- Propagace regionálních turistických destinací a zajímavostí, ale i turisticky atraktivních akcí
- Kulturní akce s turistickým potenciálem
- Tradiční řemesla- muzea a ukázky

Celkem byla při aktualizaci RAP LK zjištěna absorpční kapacita bílých míst v cestovním ruchu v LK v rozsahu 57 projektů za více než 497,9 mil. Kč.

11.1.3 Sportovní infrastruktura

Sportovní infrastruktura je jedním z nejčastějších témat, ve kterém se objevují projekty potencionálních žadatelů o veřejnou finanční podporu. Jde o projekty v převážné většině investiční, na rekonstrukci stávající infrastruktury, nebo pořízení nové. Absorpční kapacita RAP LK je složená z projektů obcí a jimi zřizovanými subjekty, základních a středních škol, ale i některých soukromých subjektů.

Ve vyhlášených programech ESIF nejsou tyto aktivity podporovány. V některých případech se dají tyto aktivity „navázat“ na žádosti primárně určené pro jiné aktivity (infrastruktura v primárním a sekundárním vzdělávání IROP), ale nelze předpokládat, že projekty čistě zaměřené na toto téma budou podporovány z těchto programů.

Z národních dotačních titulů lze najít prostředky z MŠMT v několika programech rozdělených podle zaměření. V zásadě ale platí, že jejich alokace je nedostatečná.

Nejčastější bariérou při čerpání peněz v tomto tematickém okruhu je právě převis žádostí a tím pádem nedostatečná alokace finančních prostředků na programy vzhledem k investiční náročnosti těchto projektů. Další bariérou se zdá být celková neinformovanost jednotlivých aktérů o jednotlivých dotačních příležitostech.

Nejčastější bílá místa v oblasti sportovní infrastruktury na území LK:

- Sportovní aktivity pro veřejnost- veřejná hřiště a venkovní posilovny
- Opravy a rekonstrukce sportovních areálů
- Vybudování nové sportovní infrastruktury (kluziště, inline dráhy, skateparky, apod.)
- Veřejně přístupná dětská hřiště a prolézačky
- Lyžařské magistrály a sjezdovky- úprava a rozšíření

Celkem byla při aktualizaci RAP LK zjištěna absorpční kapacita bílých míst v oblasti sportovní infrastruktury v LK v rozsahu 49 projektů za více než 583,9 mil. Kč.

11.1.4 Kultura a památky

Kultura a památky je téma, u kterého se v RAP LK objevuje velká pestrost u jednotlivých projektů. Objevují se projekty na regeneraci a opravu velkých kulturních objektů, stejně jako rekonstrukce malých kapliček, či pořádání spíše komorních kulturních akcí. Většinovými žadateli v tomto tematickém zaměření jsou obce, případně instituce zřizované obcemi nebo krajem. Na území kraje probíhá mnohem víc projektů s kulturní tematikou, které nelze v RAP podchytit. V rámci této kapitoly nebyly řešeny malé objekty památkové péče, jako jsou boží muka, nebo malé kaple, které byly zařazeny do obecního majetku.

Téma kultury je v ESIF zohledněno pouze v IROP a to ještě pouze u předem vybraných objektů a památek. Díky své poloze a možné přeshraniční spolupráci je možné využít prostředků z přeshraničních operačních programů Interreg V-A a Sasko- Česko, podmínkou těchto programů je přeshraniční spolupráce, což vyžaduje komplexnější pojetí projektu a také více prostředků. Především kulturní akce, ale také památková péče, jsou podporovány z rozpočtu kraje, který ale nemá dostatek prostředků na uspokojení všech požadavků.

V rámci NDT je kultura a památkový fond ČR podporován z prostředků Ministerstva kultury a Národního památkového fondu, kde je možné získat prostředky jak na kulturní akce, tak na opravy a rekonstrukce památek, či celých památkových zón.

Největší bariérou čerpání peněz je složitost a náročnost přípravy, realizace projektů rekonstrukcí památek a dále dlouhodobý nedostatek prostředků na kulturu a údržbu památek. Vzhledem k náročnosti a komplexnosti těchto akcí je z veřejných prostředků podpořeno jen málo projektů, navíc je velmi složité vypracovat vhodnou projektovou dokumentaci, která by vyhovovala podmínkám projektu, což celý projekt ještě prodražuje a prodlužuje.

Nejčastější bílá místa v oblasti kultury a památkové péče na území LK:

- Rekonstrukce památkových objektů
- Modernizace divadel a kulturních sálů
- Rekonstrukce a modernizace muzeí a depozitářů

Celkem byla při aktualizaci RAP LK zjištěna absorpční kapacita bílých míst v cestovním ruchu v LK v rozsahu 35 projektů za více než 623 mil. Kč

11.1.5 IZS a zdravotnictví

V rámci RAP LK je IZS většinou charakterizován potřebami malých obecních jednotek dobrovolných hasičů a jejich technickými potřebami. Většinou se jedná o vybavení, nebo rekonstrukci „hasičáren“, případně o modernizaci propojení jednotlivých složek systému. V oblasti zdravotnictví je to pak vybavení provozů, které nespádají pod IROP 2.3, jako například rekonstrukce a modernizace stravovacích provozů, SW a HW vybavení administrativních pracovišť nemocnice.

V rámci ESIF je téma IZS podpořeno v rámci IROP, navíc se k němu přidávají dotační programy Ministerstva vnitra a krajské dotační tituly. Příležitosti v tomto tématu se také nabízejí

v přeshraničních projektech, kde lze financovat jak pořízení techniky, tak spolupráci a koordinaci jednotlivých složek IZS. Nejčastějšími bílými místy, která se objevují tak jsou hlavně projekty „hybridní“. Nejčastěji jde o osvětové projekty (protipožární ochrana, krizové situace, atd.), které lze částečně financovat z NDT, a projekty protipožárních nádrží, které nemají jasnou strukturu, a přesto, že spíše inklinují k oblasti životního prostředí, jsou právě zásadní i pro složky IZS.

V tomto tématu nejsou z pohledu RAP LK žádné výrazné bariéry čerpání. Nejčastějšími problémy jsou tak prostředky na spoluúčast v projektu, které hlavně z pohledu malých obcí mohou být zásadní překážkou.

Nejčastější bílá místa v oblasti IZS na území LK:

- Prevence chování při krizových situacích (protipožární výchova, krizová výchova apod.)
- Stav a kvalita protipožárních nádrží v regionu
- Doprovodná infrastruktura ve zdravotnictví nepodporovaná z IROP 2.3

Celkem byla při aktualizaci RAP LK zjištěna absorpční kapacita bílých míst v cestovním ruchu v LK v rozsahu 4 projektů za více než 11 mil. Kč

11.1.6 Sociální oblast

Sociální oblast je poměrně dobře pokryta dotačními tituly a z hlediska aktualizace RAP v roce 2017 se zde nenachází mnoho projektů, které by nemohly být financovány z ESIF. Nejčastějším bílým místem je tak výstavba obecních bytů pro rodiny s dětmi, které nejsou přímo ohroženy sociálním vyloučením, nebo jiným sociálně- společenským jevem, přesto by obec chtěla tuto skupinu obyvatel podpořit.

Pro sociální oblast existuje hned několik jiných zdrojů, než jsou ESIF, respektive Evropský sociální fond. Sociální projekty jsou podporovány z NDT, z krajských dotačních titulů, ze soukromých fondů a nadací a dalších finančních zdrojů. Na projekt se sociálním zaměřením by tedy nemusel být takový problém sehnat prostředky, pokud je dobře připraven a má promyšlenou strukturu.

V této oblasti nebyly při aktualizaci RAP identifikovány žádné bariéry čerpání. Vzhledem k tomu, že nejčastějšími potencionálními žadateli jsou obce a NNO je v této oblasti největším problémem spolufinancování projektů z vlastních zdrojů.

Nejčastější bílá místa v sociální oblasti:

- Výstavba bytů pro skupiny, které nejsou sociálně slabé nebo přímo ohrožené vyloučením, ale mají velký význam pro sociální stabilitu obce (rodiny s dětmi)

11.1.7 Veřejná správa

Nejčastěji podporovanými projekty v této oblasti je pořizování rozvojových dokumentů obcí, zlepšení efektivity lidských zdrojů ve veřejné správě a efektivita veřejné správy jako taková. Většina malých

obcí v LK se ale v tomto tématu zaměřuje na jiné oblasti, a to především na správu veřejného majetku, kterou nemůže financovat z vlastních zdrojů.

Nejčastějšími tématy podporovanými z ESIF jsou tvorba rozvojových a strategických dokumentů obcí, případně rozvoj lidských zdrojů a efektivita a konektivita úřadů. Ostatní aktivity je možné většinou financovat z NDT, bohužel díky charakteru obecního majetku a vůbec aktivit obcí je portfolio dotačních titulů velmi široké a vyznat se v aspektech jednotlivých titulů jednotlivých ministerstev časově velice náročné.

V této oblasti je bariér čerpání mnoho. Především jsou to investice z obecních rozpočtů. Dalšími bariérami mohou být časová náročnost příprav jednotlivých akcí a tím pádem i náklady, dále časové prodlevy při schvalování dotací. V některých případech jsou to i neexistující dotační tituly.

Nejčastější bílá místa v oblasti veřejné správy:

- Opravy obecního majetku (hřbitovy, opěrné zdi, malé sakrální a památkové stavby apod.)
- Veřejné osvětlení
- Rekonstrukce obecních nemovitostí, které nelze financovat z OP ŽP, nebo jiného dotačního titulu
- Zastávky hromadné dopravy- rekonstrukce, pořízení, humanizace
- Rekonstrukce koupališť a vodních rekreačních ploch
- Brownfields- revitalizace, demolice

Celkem byla při aktualizaci RAP LK zjištěna absorpční kapacita bílých míst v cestovním ruchu v LK v rozsahu 41 projektů za více než 330 mil. Kč

11.1.8 Vzdělávání a výzkum

Největší skupinu žadatelů v tomto tematickém zaměření tvoří školy základní a střední, případně mateřské, které jsou zřizovány krajem, nebo obcemi. Patří sem ovšem i soukromé vzdělávací instituce, které nejsou zřizovány veřejnými institucemi typu kraj nebo obec. V LK působí pouze jedna VŠ, která své projekty v RAP cílí spíše do výzkumu než do vzdělávání. Další kategorií je výzkum spojený s inovacemi. Patří sem soukromé podniky vyvíjející nové technologie, nebo spolupracující na vývoji s Technickou univerzitou v Liberci, ale i aktivity univerzity samotné.

V rámci ESIF je sice většina témat, které školství a výzkum v LK trápí, pokrytá, bohužel ale nestačí alokace, která byla na tyto aktivity v rámci ESIF vypsána. Markantní je to především u projektů na infrastrukturu základních a středních škol, kde byly v tomto roce zrušeny výzvy IROP a přesto, že absorpční kapacita je významná, není zde možnost žádat o další prostředky. Z národních dotačních titulů tyto aktivity také nelze financovat, pokud nejsou součástí širšího koncepčního plánu na vzdělávání. Vytvořila se tak významná část projektů, na které v současné situaci nejsou alokovány prostředky z dotačních zdrojů.

Největší bariérou při čerpání peněz na infrastrukturu školství v LK je právě obecně nedostatek prostředků vzhledem k počtu žadatelů a investiční náročnosti projektů. Přesto, že jsou tyto aktivity

podporovány, je velice obtížné veřejné prostředky získat. Dalšími barierami může být nedostatek prostředků na administrativní zajištění projektového řízení a administraci žádostí, protože na tyto aktivity musí být zaměstnávání specializovaní pracovníci, přičemž v rozpočtu škol na takové aktivity prostředky chybí.

Nejčastější bílá místa v oblasti vzdělávání a výzkumu:

- Infrastruktura mateřských, základních a středních škol- nedostatečná alokace prostředků (vybavení učeben, stavební úpravy, školní sportovní zařízení)
- Vzdělávací a osvětové projekty, které jsou mezíresortní, nebo se vymykají podporovaným aktivitám (environmentální vzdělávání, protipožární ochrana apod.)
- Zlepšování stavu a kvality ZUŠ

Celkem byla při aktualizaci RAP LK zjištěna absorpční kapacita bílých míst v cestovním ruchu v LK v rozsahu 19 projektů za více než 437 mil. Kč

11.1.9 SHRNUTÍ BÍLÝCH MÍST V LK

Nejvýraznější bílá místa v LK spadají pod aktivity, které nejsou vůbec podporovány z ESIF, především je to sportovní infrastruktura a podpora cestovního ruchu. Tyto aktivity lze podporovat z jiných dotačních zdrojů (např. NDT), kde ale žadatelé často narážejí na složité podmínky udělení dotace. Pro žadatele, kteří by chtěli o tyto prostředky žádat, je tedy nejtěžší právě splnit podmínky dotačních titulů. Pro vyřešení této situace by pomohlo právě flexibilnější nastavení těchto podmínek a také hodnocení potenciálu a kvality projektu před formálními a věcnými podmínkami.

Další velmi významnou oblastí je obecně obecní majetek a infrastruktura. Z prostředků ESIF je většinou možné financovat pouze projekty nadmístního významu. Místní komunikace, malé sakrální a kulturní stavby, či problematika brownfields nejsou podporované aktivity ESIF. Na některé z těchto aktivit lze žádat z NDT, které ale nepokrývají celou šíři těchto aktivit. Infrastruktura obcí je tedy významné bílé místo RAP.

V ostatních případech se jedná především o aktivity, které lze nazvat jako „hybridní“ ve smyslu tematického zaměření projektů. Některé projekty spadají pod více témat, ale ani v jednom je nelze realizovat, pokud nebude zásadně změněna koncepce celého projektu a jeho zacílení (např. požární nádrže).

V ostatních tématech je většina projektových záměrů dobře pokryta dotačními tituly a bariéry v čerpání jsou většinou na straně žadatelů. Jedná se buď o nedostatek vlastních investičních prostředků na pokrytí spoluúčasti v projektu, respektive jeho realizaci, protože většina dotačních titulů je financována ex- post, nebo se jedná o nedostatek lidských zdrojů na trhu práce vzhledem k současné situaci trhu práce.

11.2 BARIÉRY ČERPÁNÍ

Při aktualizaci Regionálního akčního plánu měli žadatelé možnost vyjádřit své zkušenosti s překážkami při čerpání zejména evropských zdrojů, informovat o komplikacích a bariérách, se kterými se v průběhu realizace projektů z EU fondů potýkali, popřípadě sdělit důvody, proč o podporu z EU zdrojů vůbec neusilovali. Na základě sběru informací od žadatelů jsme identifikovali čtyři oblasti bariér čerpání evropských zdrojů:

- ESIF – překážky, které lze ovlivnit ze strany ESIF
- Procedurální a věcné bariéry – objektivní překážky na straně žadatelů
- Kombinované projekty - projekt protíná více tematických zaměření
- Absence vhodných zdrojů

11.2.1 ESIF

Jedním z limitujících faktorů při efektivním čerpání evropských prostředků je **nastavení podmínek ze strany ESIF** – omezujícími podmínkami jsou např. finanční limity (nastavené limity finanční spoluúčasti, doložení dostatku peněz, zadluženost obce, předfinancování), dále například vlastnictví pozemků či objektů, neuznatelné výdaje či nevyjasněné podmínky (např. ze strany MMR na polyfunkční centra).

Konkrétní příklady:

- nedostatek financí v česko-saském programu (projekt podán a nyní se nachází v databázi zatím nehodnocených projektů)
- podmínky čerpání ze SFDI, IROP - menší obce nemají zdroje na investice do výstavby cyklostezek, nutná pomoc a spolupráce kraje při financování investic do cyklostezek
- dlouho nevyjasněné podmínky ze strany MMR na polyfunkční centra
- nastavení podmínek (zadlužení, vlastnictví pozemku, spoluúčast, doložení dostatku peněz apod.)
- mnoho neuznatelných výdajů, reviduje se rozpočet akcí
- limit spoluúčasti dotačních prostředků
- obec není vlastník objektu

11.2.2 Procedurální a věcné bariéry

Nejčastějším uváděným příkladem překážek při čerpání evropských zdrojů jsou procedurální a věcné bariéry, které existují na straně žadatelů a jež žadatelé nemohou ovlivnit. Jedná se např. o absenci lidských zdrojů (nedostatek odborníků, sociálních pracovníků, problém s výběrem stážistů). Problematický je také např. výběr vhodného projektového partnera nebo vzájemná dohoda obcí. Z procesních překážek se jedná zejména o zpomalení a zdržení čerpání z důvodu pořizování projektové dokumentace, zpracování územního rozhodnutí, vypsání architektonických soutěží apod. Vyskytují se také překážky týkající se převodu majetku na obec, vybudování kanalizační stoky nebo ČOV, komplikované jsou také dodatečné výdaje spojené s nepředvídatelnými událostmi. Žadatelé také uvedli například bariéry spočívající v nesouladu s Plánem rozvoje vodovodů a kanalizací nebo v absenci dat pro BPEJ.

Objevují se ovšem i bariéry, které jsou čistě ovlivněné schvalovacím řízením jednotlivých projektů. Vzhledem k tomu, že se žadatelé o přidělení dotace dozvídají pozdě, nemohou začít s realizací

projektu a tím se neúměrně prodlužuje i harmonogram projektu. Termín ukončení projektu daný výzvami se ale nemění a žadatelé jsou nuceni od realizace odstoupit, nebo ji vůbec nefinancovat z veřejných prostředků.

Konkrétní příklady:

- Problémy s finalizací projektové dokumentace
- Projekty s realizací ze strany partnera
- Problém s dohodou se samosprávou
- Nedostatek pracovní síly na trhu práce
- Nepředvídatelné situace při realizaci stavební části projektu (např. nalezení azbestu ve stavebních konstrukcích)
- Nedostatek finančních prostředků NNO, které vyplývají z podstaty subjektu, který musí mít vyrovnanou finanční bilanci každý rok.
- Finanční náročnost spolufinancování projektů obecně

11.2.3 Kombinované projekty

Problematickou záležitostí při čerpání evropských prostředků jsou komplexní projekty, které zahrnují více tematických oblastí a nelze je financovat z jednoho finančního zdroje. Dochází pak k nutnosti tyto projekty kombinovat (nejčastěji příklad IROP a OPŽP), což vede k jejich rozpadu na jednotlivé menší projekty a protahování realizace. Jedná se například o projekty zaměřené na revitalizaci sídlišť (oprava a rekonstrukce bytových domů, úprava sídelní zeleně, pořízení mobiliáře, oprava chodníků), příkladem může být také rozvoj geoparků.

Konkrétní příklady:

- projekt je realizován postupně z různých národních zdrojů - MŽP podpora NNO (bohužel pro podobná témata není konkrétní zdroj, geoparky nemají konkrétní jasnou podporu, finanční prostředky jsou malé, ale nároky na odbornou kapacitu organizací vysoké)
- v projektu jde o přesahovou oblast, kterou vnímáme podpořit v rodinné politice, zatím neevvidujeme podporu v žádné z jiných politik
- revitalizace sídlišť

11.2.4 NPP CR

Ve velkém množství případů žadatelé uvádějí jako bariéru při čerpání veřejných zdrojů nastavení podmínek Národního programu pro podporu cestovního ruchu spravovaného MMR. Jedná se zejména o podmínku finančního zdraví nebo výše dotace pouze 50%. Žadatelé také jako překážku zmiňují neexistenci zákona o cestovním ruchu a uvítali by podporu fungování destinačních managementů.

- podmínky NPPRC, podpora fungování destinačních managementů, neexistence zákona o cestovním ruchu
- podmínky NPPCR (finanční zdraví, pouze 50% dotace), podpora DMO ze strany Královéhradeckého a Libereckého kraje

11.2.5 Neexistující zdroje

Potřeby území nemohou být často naplňovány z důvodu absence vhodných finančních zdrojů. V případě neexistence vhodných zdrojů z ESIF by tyto potřeby měly pokrýt Národní dotační tituly,

tyto prostředky jsou však značně omezené a nepokryjí poptávku žadatelů. Jedná se zejména o oblast kultury a památek, cestovního ruchu, opravy místních komunikací, ale také o podporu environmentálního a zájmové vzdělávání či spolkové a sportovní činnosti. Tato problematika již byla řešena v předešlé kapitole. Níže uvedené příklady jsou tak pouze konkrétními bariérami popsányi samotnými žadateli v databázi projektových záměrů RAP LK.

Konkrétní příklady:

- nejsou známé zdroje - památky nejsou pod značkou UNESCO
- nevhodné téma do programu Spolupráce Česko- Sasko
- pro zájmové vzdělávání nebyla výzva
- nejsou dotační zdroje, v rámci IROP u škol lze řešit pouze vnitřní konektivitu a ne i vnější
- neexistují vhodné dotační zdroje, všechny jsou zaměřeny na budování Domů přírody či návštěvnických středisek v CHKO nebo NP
- není dotační příležitost pro objekt sloužící a určený pro spolkovou a sportovní činnost

12. Analýza realizovaných a ukončených projektů na území LK

Při sběru dat absorpční kapacity jsou sbírána i data o ukončených, či realizovaných projektech. Tato data jsou na základě statutu RSK jednou ročně vyhodnocována a porovnávána s daty z monitorovacího systému ISKP MS 2014+ v rámci výroční zprávy RSK. Porovnáním těchto dat vzniká průnik mezi projekty reálně zapsanými a realizovanými a projekty, které se podařilo podchytit v rámci mapování absorpční kapacity v území. Vzhledem k tomu, že detailní analýza probíhá na základě sesbíraných dat z ISKP na začátku roku (další tedy bude vypracována v lednu roku 2018), je analýza v rámci aktualizace RAP pouze souhrnná a nenabídne hlubší pohled do struktury a charakteru projektů. Cílem analýzy je tedy najít největší rozdíly v sesbíraných a poskytnutých datech a zaměřit se na jejich aktualizaci pro příští období.

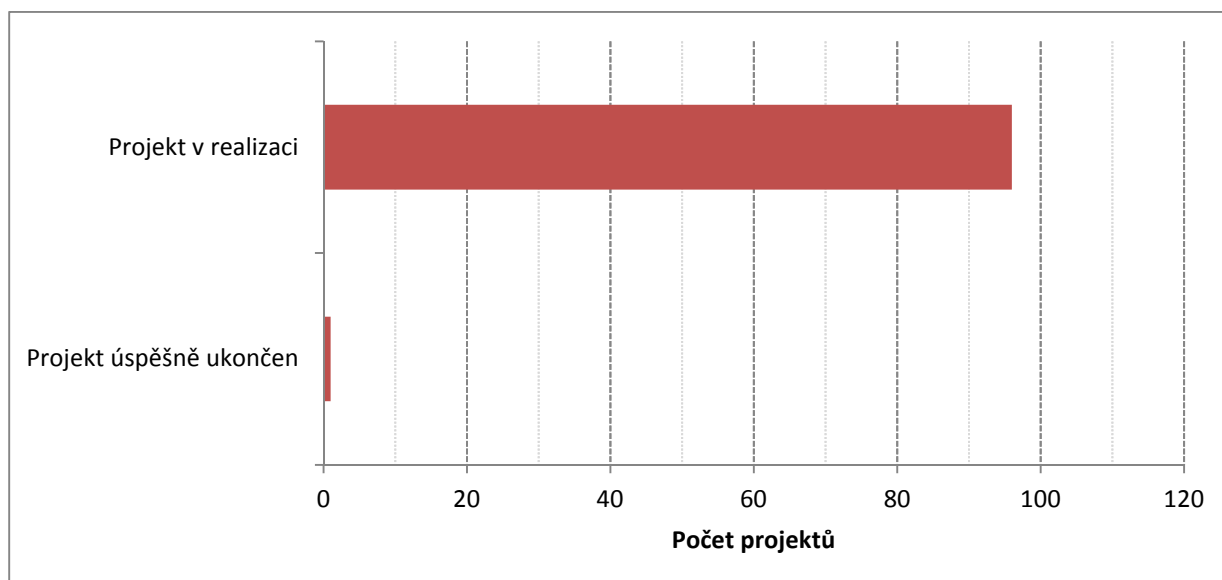
Způsob vyhodnocení byl dán strukturou zjištěných a poskytnutých dat. Byly vybrány tři jevy, které lze jednoduše a názorně poměřit: projekty podle „stavu“ (fáze připravenosti, ve které se nacházejí), podle nositele projektu (subjekt, který je žadatelem o podporu) a Specifického cíle Operačního programu, respektive podopatření RAP. Tyto tři jevy jsou společné pro oba zdroje dat (databáze RAP LK a export z MS 2014+) a navíc dobře popisují stav zjišťování absorpční kapacity. Počet projektů, ze kterých tato analýza vychází je 98 projektů zaznamenaných v databázi RAP LK a 912 projektů zaznamenaných v MS 2014+ ve vybraných stavech a za roky 2016- 2017, kdy byl sebrán relevantní počet projektů v těchto stavech v databázi RAP LK.

Způsob vyhodnocení může být zároveň zavádějící v tom smyslu, že poměruje dobrovolnou aktivitu žadatelů (vkládání projektových záměrů do RAP) s povinnou aktivitou žadatelů (administrace veškeré projektové dokumentace v MS 2014+ a tedy nutnost zapsat se do tohoto systému). Vyhodnocení realizovaných a ukončených projektů poskytuje představu o tom, které skupiny žadatelů a projektů jsou alespoň z části pokryty mapováním absorpční kapacity. Zároveň je třeba zdůraznit, že primárním cílem sběru absorpční kapacity jsou připravované projekty, ne realizované a je tedy pravděpodobné, že významná část projektů není sledována až do fáze realizace, či ukončení proto, že je sami žadatelé až do této fáze neaktualizují.

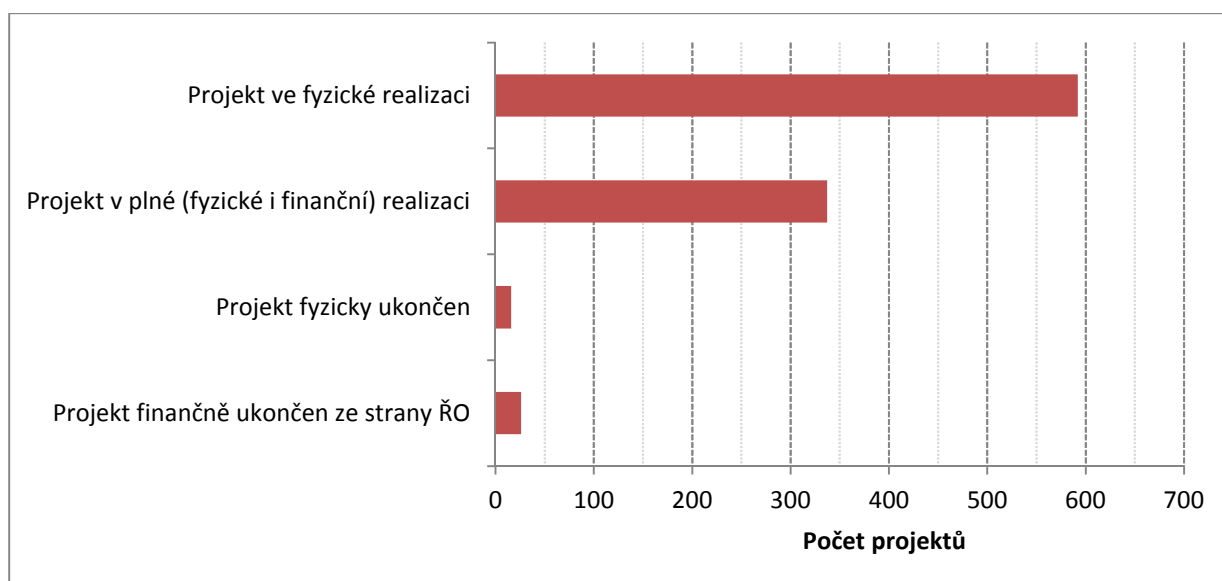
12.1 „Stav“ projektu

Projekty, které jsou v této části sledovány, spadají do fáze realizace nebo ukončení, která není sledována pro potřeby Řídících orgánů implementace ESIF, či tabulkových výstupů aktualizace RAP. Na rozdíl od systému MS 2014+, kde jsou v těchto fázích sledovány 4 stavy, je pro potřeby mapování sebraná informace pouze ve 2 stavech. Sledovaný jev tedy dává představu o tom, kolik projektů se podařilo podchytit při mapování absorpční kapacity z celkového počtu zaregistrovaných projektů v MS 2014+. Vzhledem k charakteru RAP a především MS 2014+, které se soustředí na projekty podpořené z ESIF, nejsou vyhodnoceny projekty, které jsou podporovány z krajských, nebo národních dotačních titulů. Toto vyhodnocení lze najít v monitoringu Programu rozvoje kraje, který zpracovává Oddělení rozvojových koncepcí Krajského úřadu Libereckého kraje.

Graf č. 5: Počet projektových záměrů podle stavu připravenosti- výsledky aktualizace RAP 2017

Graf č. 6: Počet projektových záměrů podle stavu připravenosti- výsledky MS 2014+, 6/2017- 9/2017

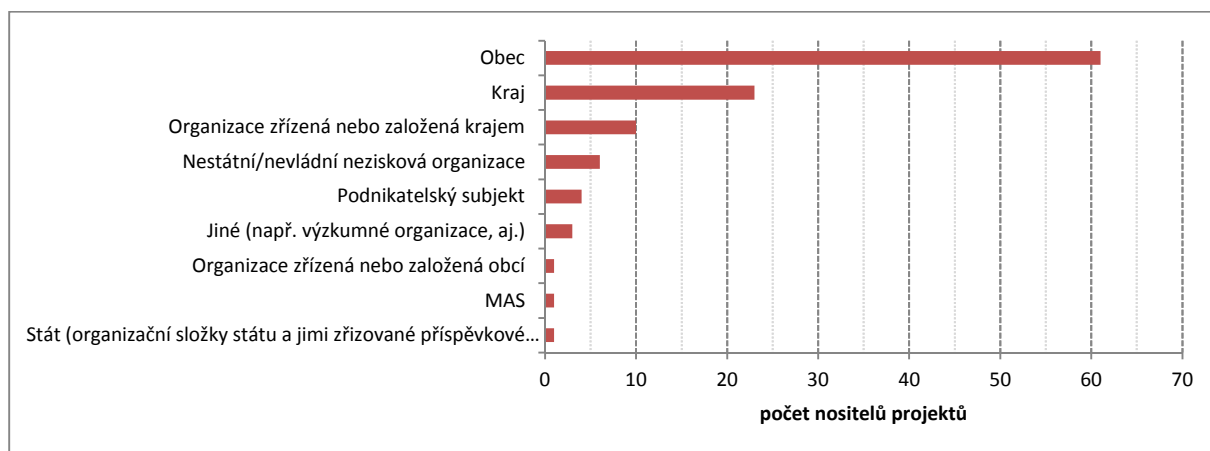
Z uvedených grafů vyplývá, že co se týče počtu zmapovaných realizovaných a ukončených projektů, pokrývá RAP LK asi 10% projektů zapsaných v MS 2014+. Na druhou stranu poměrově RAP LK přibližně kopíruje vývoj v aplikaci a je tedy možné využít jej pro vytvoření představy, jakým způsobem se daří realizovat projektové záměry na území LK.

12.2 Struktura nositelů projektů

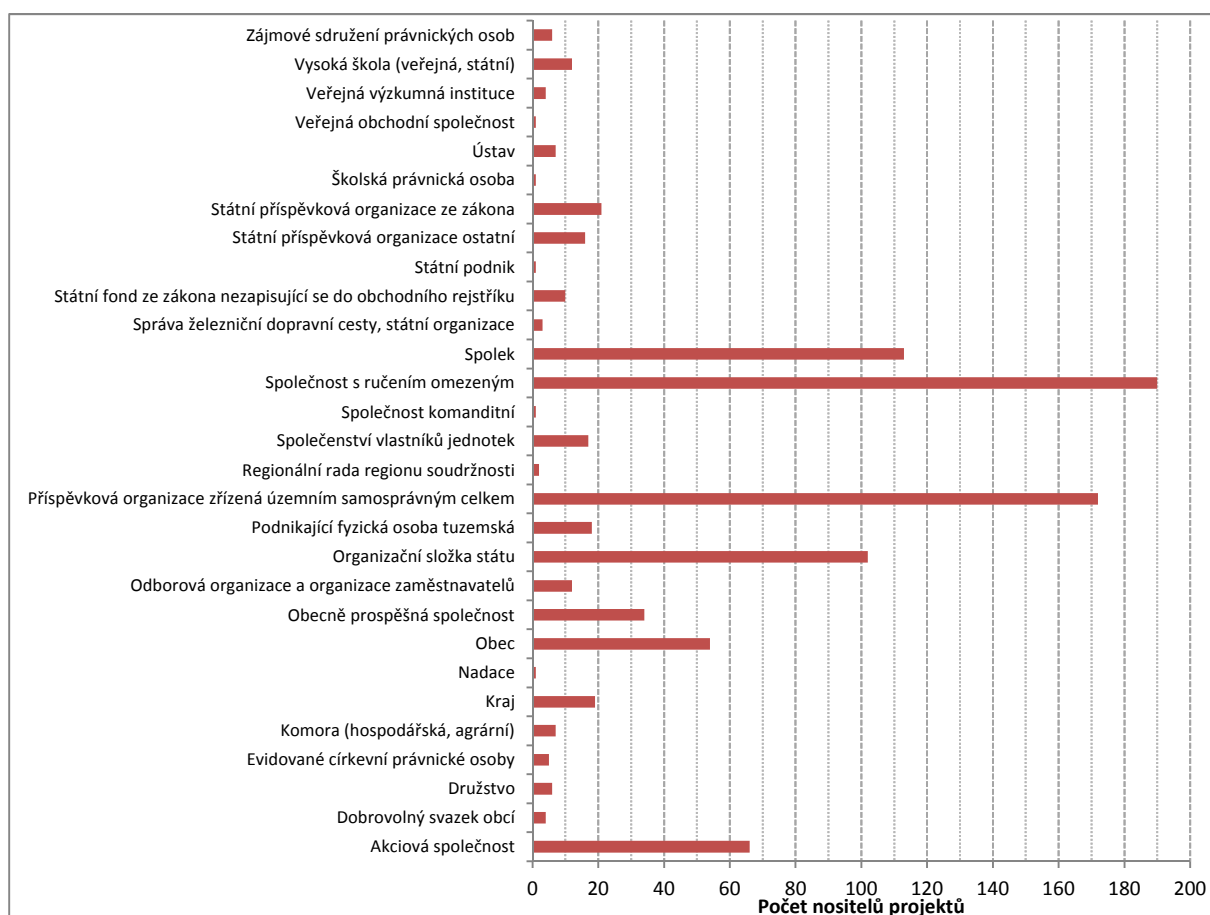
Nositelem projektu je pro potřeby RAP myšlen subjekt (fyzická, nebo právnická osoba), která je žadatelem o podporu z veřejných finančních zdrojů. Složení takových subjektů je velmi pestré a proto i počet oslovených subjektů (respektive subjektů, které se zapsali do RAP) a subjektů, které reálně

žadají, může mít velkou vypovídací hodnotu pro další zaměření mapování absorpční kapacity. Důležitý tedy není jenom počet subjektů, ale i jejich struktura a to z důvodu dalšího rozvoje RAP a hledání možných příčin v nesrovnalostech v datech databáze RAP LK a MS 2014+

Graf č. 7: Struktura nositelů projektů- výsledky aktualizace RAP 2017

Graf č. 8: Struktura nositelů projektů- výsledky aktualizace RAP 2017

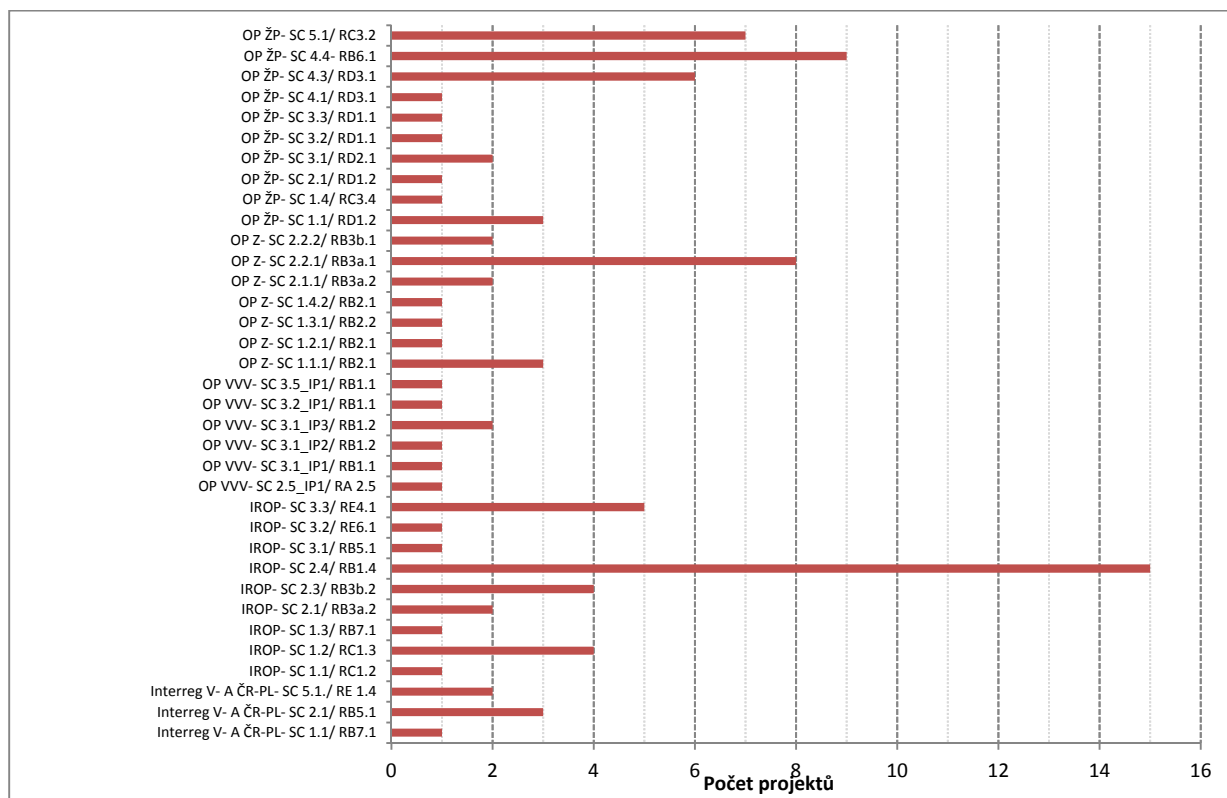
Z uvedených grafů vyplývá, že je velký rozdíl ve struktuře oslovených žadatelů. Zatím co v MS 2014+ jsou nejčastějšími nositeli soukromé subjekty, případně příspěvkové organizace (často jako NNO) jsou naproti tomu nejčastějšími přispěvateli do RAP obce a Liberecký kraj a jimi zřizované subjekty. Díky tomuto rozložení nositelů vzniká disproporce mezi RAP a realitou v území, na druhou stranu může být RAP zajímavým zdrojem informací o stavu a potřebách obcí a jejich institucí.

12.3 Specifické cíle Operačních programů, respektive podopatření RAP

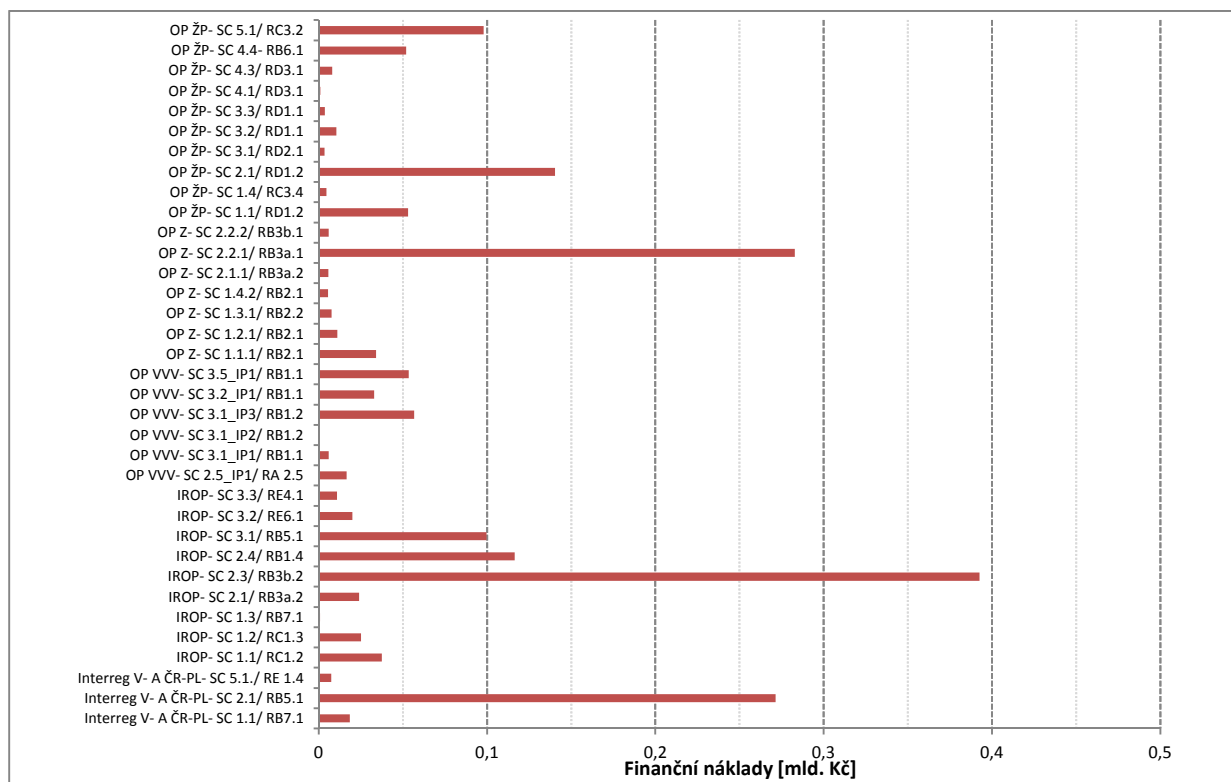
Specifické cíle Operačních programů svou strukturou ukazují, ve kterých rozvojových oblastech byly projekty realizovány. Jejich napojení na RAP pak ukazuje, jak jsou naplňovány priority kraje, protože RAP je propojen s Programem rozvoje kraje.

Při aktualizaci RAP 2017 jsou Specifické cíle Operačních programů revidovány ve vztahu k podopatřením RAP, respektive podopatřením Programu rozvoje kraje. Vyhodnocení tohoto jevu probíhá ve dvou fázích, kdy v první fázi jsou vyhodnoceny projekty v těch Specifických cílech, které se podařilo zmapovat při sběru projektů v databázi RAP. Druhá fáze pak byla vyčlenění těch specifických cílů, které se nepodařilo podchytit sběrem a stojí tak mimo současnou strukturu RAP. Tento jev byl navíc sledován ze dvou různých aspektů: Nejprve podle počtu projektů a následně podle financí, které tak byly investovány do rozvojových oblastí.

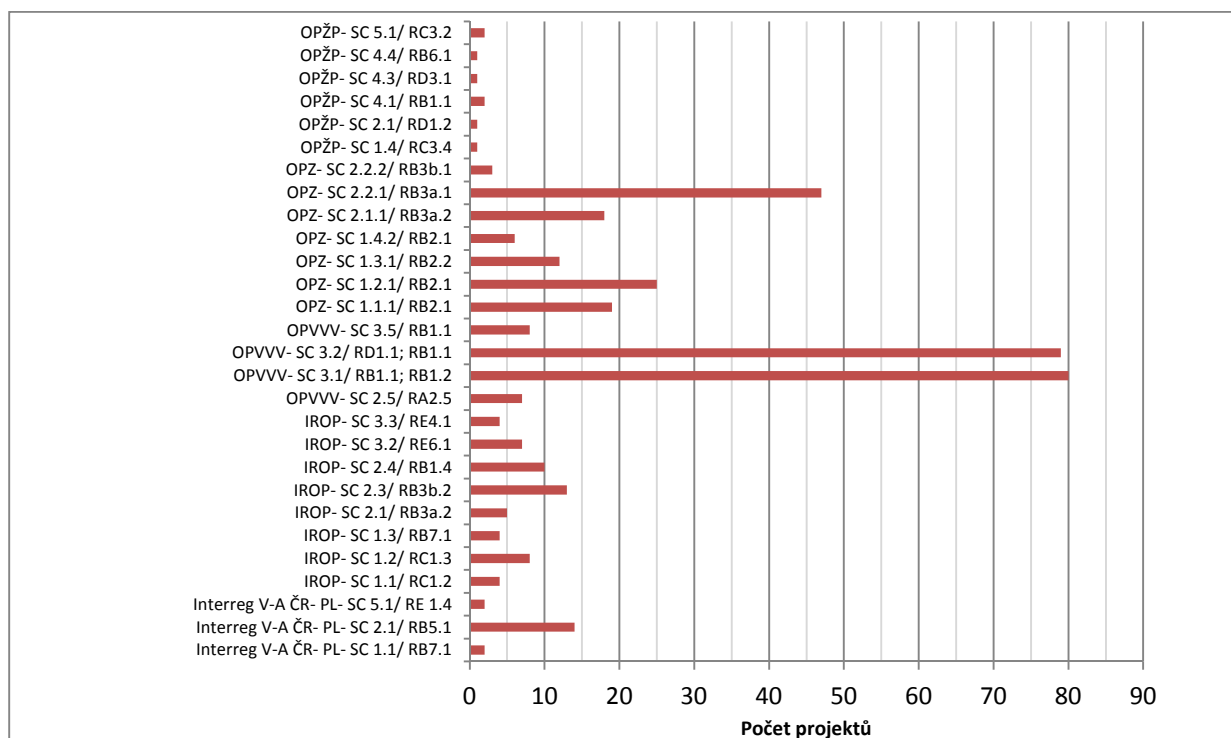
Graf č. 9: Počet projektových záměrů podle Specifického cíle Operačního programu, respektive podopatření RAP - výsledky aktualizace RAP 2017

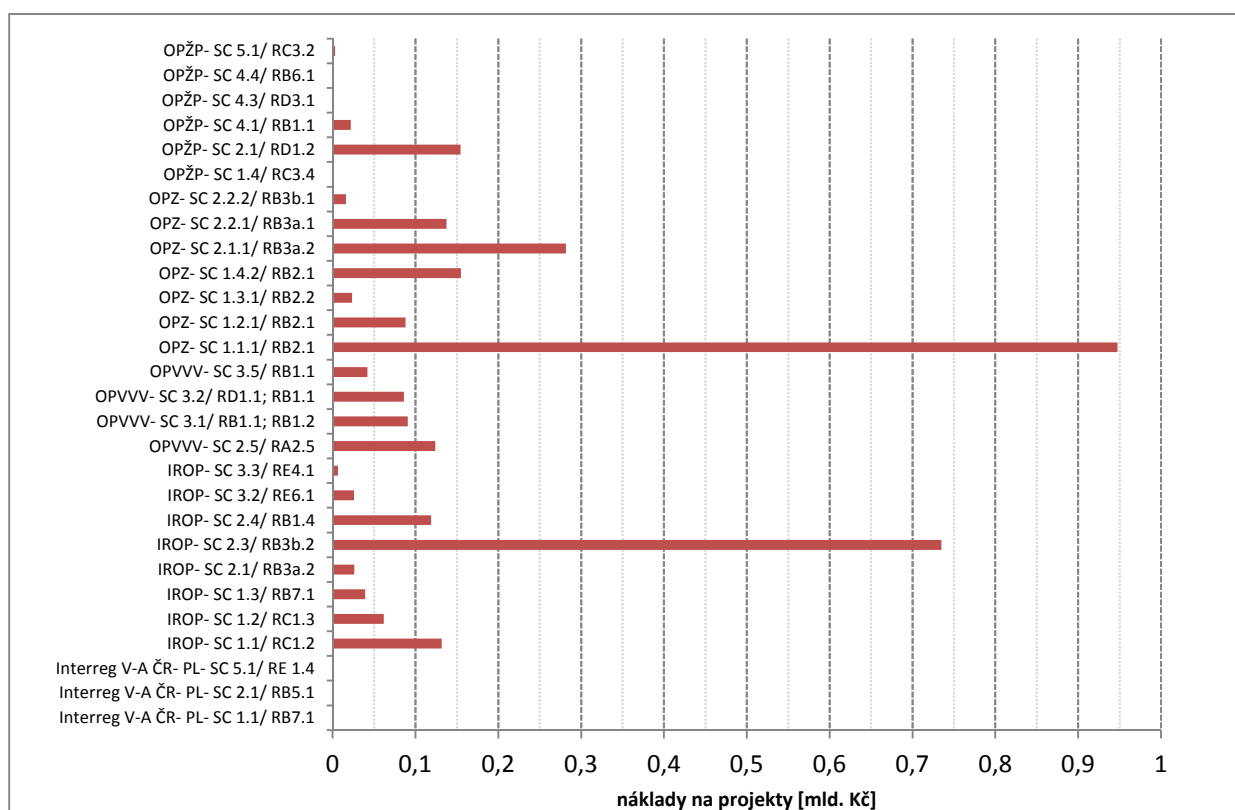
Graf č. 10: Finanční náklady projektových záměrů podle Specifického cíle Operačního programu, respektive podopatření RAP uvedené v databázi RAP LK - výsledky aktualizace RAP 2017

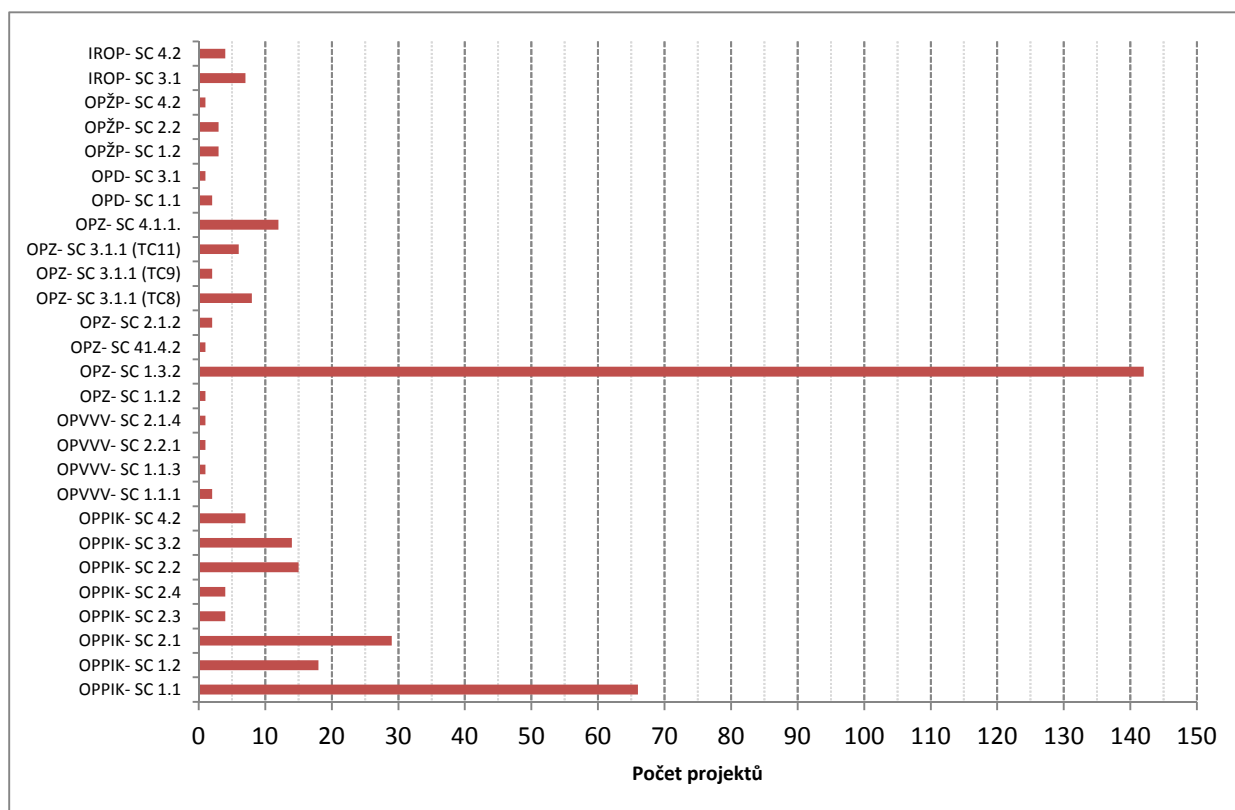
Graf č. 11: Počet projektových záměrů podle Specifického cíle Operačního programu, respektive podopatření RAP- výsledky MS 2014+, 6/2017- 9/2017

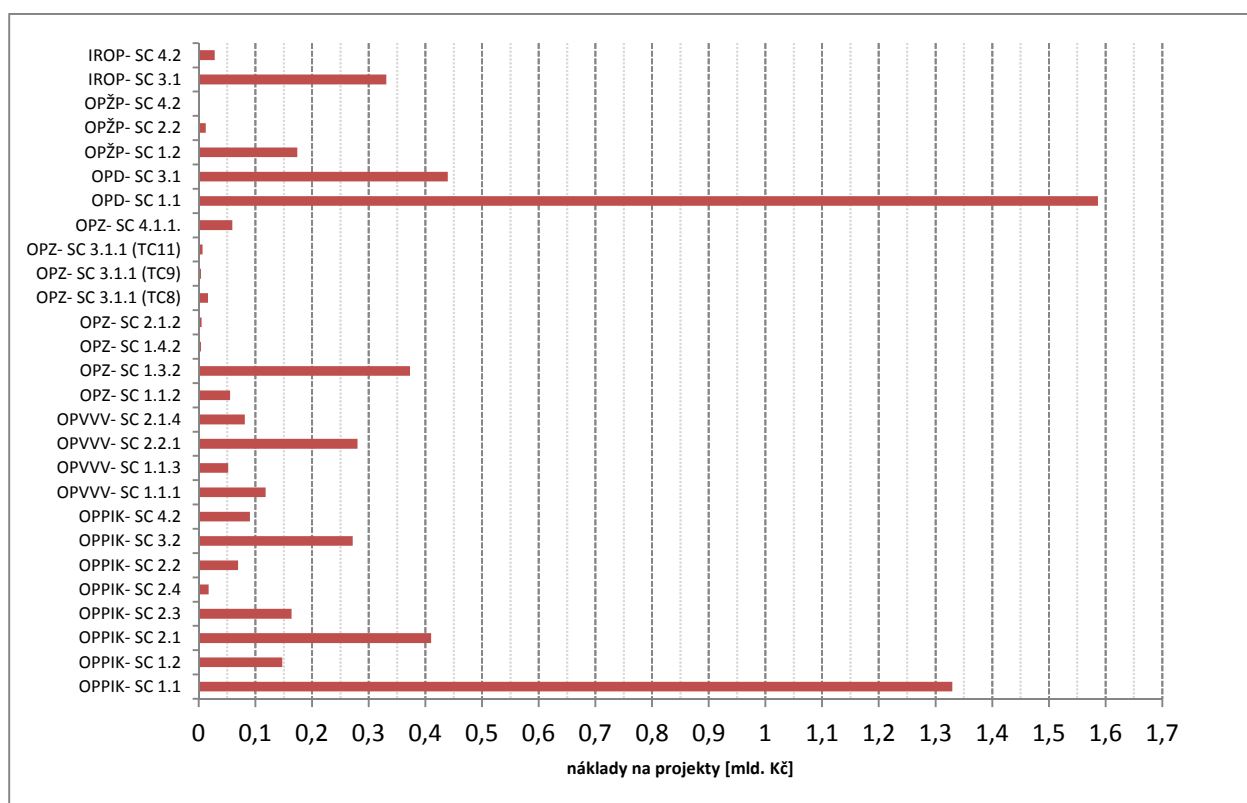
Graf č. 12: Finanční náklady projektových záměrů podle Specifického cíle Operačního programu, respektive podopatření RAP uvedené v databázi RAP LK - výsledky MS 2014+, 6/2017- 9/2017

Graf č. 13: Počet projektových záměrů podle Specifického cíle Operačního programu, které nejsou zařazeny do RAP- výsledky MS 2014+, 6/2017- 9/2017

Graf č. 14: Finanční náklady projektových záměrů podle Specifického cíle Operačního programu, které nejsou zařazeny do RAP- výsledky MS 2014+, 6/2017- 9/2017

Ze struktury výše uvedených grafů vyplývá, že se v RAP nedaří podchytit nejexponovanější Specifické cíle Operačních programů (např. OPZ 1.1.1., IROP 2.3). Je to především proto, že struktura žadatelů v těchto Specifických cílech je tvořena převážně soukromými subjekty a nestátními neziskovými organizacemi, což jsou sektory, které mapování absorpční kapacity velice těžko oslovuje. Zároveň se ale ukazuje, že v oblastech, kde žádají především veřejné instituce je sběr absorpční kapacity úspěšný a daří se podchytit projekty, které jsou následně opravdu realizovány a vykazovány v systému MS 2014+ (např. IROP 2.1)

12.4 Shrnutí

Základní nesrovnalostí při poměřování dat z RAP a z MS 2014+ je už samotný počet projektů. Tento fakt je dán již zmíněnou povinností a nepovinností zapisování projektů do databází. Přesto ale lze najít některé shodné průsečíky a nelze říct, že RAP nevypovídá o potřebách území. Základním předpokladem pro větší relevantnost je dána motivací subjektů v území, které se sami musejí chtít zapojit do mapování a předávání údajů o svých plánech. Zároveň z pohledu RSK je třeba podat informaci, že takové mapování vůbec probíhá. To musí být vedeno motivací samotných členů, kteří se mají aktivně zasadit o distribuci této informace do území, stejně tak jako o prezentaci výsledků subjektům, které v RSK zastupují.

Další zjevnou překážkou při efektivním předávání informací o území je nejednotná formulace požadavků a metodika sběru (myšleno výkladem jednotlivých pojmů). Jedná se například o vymezení pojmů u „stavů“ projektů tak, aby pro žadatele nebyl stav realizace započat jinou činností než pro Řídící orgán Operačního programu. Tato aktivita byla zahájena z iniciativy krajů, respektive sekretariátů RSK a MMR, bohužel nikdy nebyla dokončena.

Dalším faktorem skreslujícím výsledky RAP je struktura žadatelů, která své projekty do databáze projektů zapisuje. Díky složení žadatelů je RAP relevantní především vůči samosprávným subjektům a

jimi zřizovanými organizacemi, ale vypovídací hodnota o soukromém sektoru je minimální. Do budoucna je tedy velkou výzvou oslovení širšího počtu soukromých subjektů tak, aby výsledky mapování absorpční kapacity byly relevantnější.

Velice důležitým faktorem při třídění dat pro účely RAP je pak samotná identifikace projektu ve vztahu k vypsáním podmínkám Specifických cílů. Vzhledem k tomu, že zástupci oslovených subjektů nemají dostatek zkušeností pro správnou identifikaci projektu ve vztahu k veřejným finančním prostředkům, je zařazení samotným žadatelem většinou chybné. Na druhou stranu při snaze o správné zařazení pracovníky sekretariátu RSK není možné z podstaty sesbíraných dat určit přesné a jemné odchylky, které by určily, zda je projekt podporovatelný z veřejných finančních zdrojů. Častým faktorem vylučujícím projekt z možnosti poskytnutí dotace není charakter projektu, ale nositel projektu a to, jak je vnímán poskytovatelem dotace, respektive jestli dokáže splnit všechny jeho podmínky.

Z výše uvedeného vyplývá, že RAP může za stávajících podmínek pouze omezeně referovat o potřebách v území. Přesto je zajímavým zdrojem informací pro potřeby nastavení dotačních titulů, protože z něj lze identifikovat reálnou potřebu, která není do této chvíle podporována, ale mohla by výraznou měrou přispět k rozvoji nejenom regionu, ale celé ČR (sběr absorpční kapacity probíhá na území všech krajů ČR), protože ji identifikuje několik desítek nebo eventuálně stovek nositelů projektů. Proto může být RAP dobrým podkladem jak pro obecní a krajské samosprávy, tak pro ministerstva ČR.

Výše uvedené faktory jsou z velké části ovlivňovány aktivitami členů a sekretariátu RSK. V současné době prošel sběr dat výraznou proměnou a sekretariát RSK LK chce v těchto změnách pokračovat i do budoucna tak, aby co nevíce naplnil smysl a funkci RSK a RAP. Do budoucna se jeho pracovníci budou zaměřovat na rozšíření „základny“ nositelů projektů a zároveň se budou snažit zefektivnit systém identifikace projektů ve vztahu k veřejným finančním zdrojům jako celku a ne jen k ESIF. Zároveň se sekretariát bude snažit aktivizovat členy RSK tak, aby přenos informací mezi členy a subjekty, které zastupují, byl intenzivnější. V neposlední řadě je potřeba zlepšovat povědomí a informovanost o RSK směrem do území, aby sami nositelé projektů věděli o těchto aktivitách na krajské úrovni a zapojovali se do dalšího vývoje RAP.

SEZNAM ZKRATEK

BPEJ: Bonitovaná půdně ekologická jednotka

CLLD: Komunitně vedený místní rozvoj

CNG: Stlačený zemní plyn

CR: Cestovní ruch

ČKA: Česká komora autorizovaných inženýrů

ČR: Česká republika

ČOV: Čistírny odpadních vod

DÚR: Dokument územního rozhodnutí

ESIF: Evropské strukturální a investiční fondy

EU: Evropská unie

ICT: Informační a komunikační technologie

IPRÚ: Integrovaný plán rozvoje území

IROP: Integrovaný regionální operační program

IT: Informační technologie

IZS: Integrovaný záchranný systém

KÚ LK: Krajský úřad Libereckého kraje

LK: Liberecký kraj

MAS: Místní akční skupina

MŽP: Ministerstvo pro životní prostředí

NEL: Nepocházející extrahovatelné látky

NNO: Nevládní nezisková organizace

NP: Národní park

NPP CR: Národní program podpory cestovního ruchu

OPŽP: Operační program životní prostředí

ORREP: Odbor regionálního rozvoje a evropských projektů

PD: Projektová dokumentace

RAP: Regionální akční plán

RIS3: Strategie inteligentní specializace 2014-2020

RSK: Regionální stálá konference

ŘSD ČR: Ředitelství silnic a dálnic ČR

SFDI: Státní fond dopravní infrastruktury

SRR: Strategie regionálního rozvoje ČR 2014-2020

SŽDC: Správa železniční dopravní cesty

ÚP ČR: Úřad práce ČR

VaV: Výzkum a vývoj

VO: Veřejné osvětlení

VŠ: Vysoká škola

PŘÍLOHY

Příloha č. 1: „RAP_LK_2017.xls“ obsahující listy:

- Vazby na Strategii regionálního rozvoje ČR 2014-2020
- Význam aktivit Akčního plánu SRR pro rozvoj Libereckého kraje
- Vazby aktivit RAP na strategické cíle a opatření Programu rozvoje Libereckého kraje.
- Finanční zdroje pro realizaci aktivit RAP
- Finanční plán RAP

Pracovní verze RAP byla v září 2017 projednána Regionální stálou konferencí Libereckého kraje a schválena členy RSK dne 25. 9. 2017 usnesením č. 2/3/2017.